

Anti-Emperyalist ve Anti-Oligarşik Mücadelede

KURTULUŞ CEPHESİ

Zafer Bizim Olacaktır !

<http://www.kurtuluscephesi.com>

YIL: 17 SAYI: 92 Temmuz-Ağustos 2006

Bir Yaz Akşamında
“Usul Usul Dans Etmek”

Kontrol Kulesindeki
Küçük-Burjuvalara
Kuşbakışı
Filistin, Lübnan, İsrail

Sol Ekonomistlerin
Çıkmazı

Sol Yayınlarında
Ekonomi Yazını

“Terörizm
hiçbir zaman proleterin
silahı olmamış...”!

Sırtında Tek Tüy Olmayanların
“Kartal” Diye Dolaştıkları Ülke:
Venezüella

Doların
Mehter Yürüyüşü (II)

- Ülkenin son otuz yılında solda meydana gelen değişimlerin genel görünümü. **3** BİR YAZ AKŞAMINDA “USUL USUL DANS ETMEK”
- Kontrol kulesine çıkarak toplumsal ve siyasal olayları izlemekle yetinen, güçler dengesine göre konumunu ve tutumunu belirleyen küçük-burjuvazinin son olaylar karşısındaki tutumu üzerine bir değerlendirme. **7** KONTROL KULESİNDEKİ KÜÇÜK-BURJUVALARA KUŞ BAKIŞI FİLİSTİN, LÜBNAN, İSRAİL
- Marksist olsun ya da olmasın kendisini “sol” olarak tanımlayan ekonomistlerin 1980’den günümüze kadarki evrimleri üzerine bir değerlendirme. **12** SOL EKONOMİSTLERİN ÇIKMAZI
- Dünyada ve Türkiye’de gelişen ekonomik olaylar karşısında sol yayınlann tutumunu irdeleyen bir yazı. **17** SOL YAYINLARDA EKONOMİ YAZINI
- Türkiye Barolar Birliği’nin Haziran ayında yayınladığı “*Türkiye ve Terörizm*” araştırması üzerine bir değerlendirme. **24** “TERÖRİZM HİÇBİR ZAMAN PROLETERİN SİLAHI OLMAMIŞ...”!
- Herkesin Chavezleştiği bir dönemde Venezüella’nın yakın tarihinin genel bir değerlendirilmesi. **27** SIRTINDA TEK TÜY OLMAYANLARIN “KARTAL” DİYE DOLAŞTIKLARI ÜLKE: VENEZÜELLA
- Mayıs ayında dolann fiyatının artmasıyla başlayan ve faizlerin yükselmesiyle süren ekonomik gelişmenin son durumu üzerine kısa bir değerlendirme. **33** DOLARIN MEHTER YÜRÜYÜŞÜ (II)

KURTULUŞ CEPHESİ

SORUMLU (V.i.S.d.P) : **Sezai Görür**

Yazışma Adresi:

Postfach 1414

55504 Bad Kreuznach / Deutschland

İnternet Adresi:

<http://www.kurtuluscephesi.com>

<http://www.kurtuluscephesi.org>

E-Posta Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org

Bir Yaz Akşamında “Usul Usul Dans Etmek”

“Çukurova’da bir akşam. Bir konser akşamı. Konu, Sivas. Sesini yitiren şehir. Önce sinevizyon gösterimi var. Yangında Semah Dönenler yüzümüze yüz sürüp geçiyorlar bir bir. Sonra şiirler ve şarkılar... “Bir Acıya Kiracı” Metin, derken türküler ve Hasret’imiz.

Yaklaşık 800 kişi var etkinlikte. Program için çok güzel bir alan seçilmiş. Teknik donanım harika. Coşkulu, şahane bir kitle var. Ki, her sanatçıya ‘nasip’ olmaz. Belli ki, çok etkili ve verimli bir hazırlık yürütmüş organizatörler. Afiş, stand, radyo programları, ilanlar, her şey yerli yerinde düşünülmüş. Ajitasyon ve propaganda araçlarının pek çoğu etkili bir biçimde kullanılmış. Neticesi salona da yansımış. İşte şu coşkulu kitleye bakın; Arapça, Türkçe, Kürtçe, Lazca şarkılar, halkların kardeşliğini haykırıyor.

Yalnız bir sorunumuz var. Bizim dışımızda bir başka sanatçı arkadaş da çağırılmış. Etkinlikten önce bir dünya para peşin peşin bu arkadaşın hesabına yatırılmış. Lakin etkinliğin geliri bu arkadaşın yapılan ödemeyi karşılamadığı için organizatörler, ‘etkinlikten sonra öderiz’ diye söz vererek aldıkları borçların bir bölümünü ödeyemez durumda kalmışlar.

Gerçekten tatsız bir durum. Hele de şu güzelim etkinlikte hiç çekilmez. En iyisi aldırılmamak. Şarkılar söylemek. Usul usul dans etmek.”

(*Atılım*, Rahşan Köse, “Çukurova’da bir konserin düşündürdükleri”, Sayı: 115, 13 Temmuz 2006.)

Yıllar önce ilkokul Alfabe kitapları “uyu, yat uyu” diye yazardı. İnsanlar uzun yıllar uyutuldu.

1960’lara gelindiğinde, dört yıldızlı generalin sözüyle “sosyal uyanış ekonomik gelişmeyi aştı”. 61 Anayasası’nın getirmiş olduğu nispi demokratik ortamda DİSK, TİP, TÖS, FKF kuruldu. 1965 seçimlerinde Demirel’in başkanlığında AP tek başına iktidara geldi. Ama bir kez “sosyal uyanış ekonomik gelişmeyi aştı”tı, toplumsal muhalefet yaşamın her alanında yaygınlaşmaya ve yükselmeye başlamıştı.

Emperyalizm ve yerli işbirlikçileri Demirel hükümeti aracılığıyla, bir yandan özel yüksek okulların açılmasını sağlayan yasayı meclisten geçirirken, diğer yandan toplumsal muhalefeti etkisizleştirmek ve sindir-

mek amacıyla öğrencilerin “fruko” adını taktıkları “toplum polisi”ni oluşturdu*.

1965 seçimlerinde %3 oy alarak Meclis’e girmiş olan TİP milletvekilleri Meclis’te saldırıya uğrarken, sokaklarda toplum polisinin saldırıları daha da arttı. Toplumsal

* Yasal tanımıyla “Toplum Polisi Teşkilatı”, 1960 sonrası artan toplantı, gösteri yürüyüşü, grev ve lokavt gibi toplumsal olaylara müdahale etmek üzere 1965 yılında Adana, İstanbul, Ankara, Zonguldak ve İzmir’de kuruldu. Başlıca görevleri, “kanun dışı sokak ve meydan hareketlerini önlemek, toplumun ve kişinin maddi ve manevi varlıklarının kanunlara aykırı grev ve lokavtlar yüzünden kısmen ya da tamamen tahribe uğramasının önüne geçmek, her çeşit kanunsuz toplumsal olayların meydana gelmemesini sağlamak ve gerekirse zor kullanarak etkisiz hale getirmek”ti. Toplum Polisi, 1982 yılında “Çevik Kuvvet” adını aldı.

muhalefet devrimci muhalefete ve giderek devrim mücadelesine dönüştükçe, sivil faşistler ve şeriatçılar devreye sokuldu.

17 Temmuz 1968'de Vedat Demircioğlu öldürüldü. Öğrenci hareketinin anti-emperyalist mücadelesi yükseldikçe, faşist ve şeriatçı kesimlerden derlenmiş grupların saldırıları daha da arttı.

ABD büyükelçisi R. Komer'in makam arabası devrimci öğrenciler tarafından 6 Ocak 1969'da ODTÜ'de yakıldı. 10 Şubat'ta 6. Filo askerleri Dolmabahçe'de "denize döküldü".

16 Şubat günü 6. Filo'yu protesto mitinginde Dolmabahçe camisinden çıkan faşist-şeriatçı güçler Ali Turgut Aytaç ve Duran Erdoğan'ı öldürdüler. Ve bu olay, tarihe "kanlı pazar" olarak geçti.

Faşist-şeriatçı güçler 8 Temmuz 1969'da Kayseri'de yapılan TÖS kongresine saldırdılar. TÖS'lü öğretmenleri linç etmeye giriştiler. Ama henüz 'linç girişimi' söylemi keşfedilmediğinden, "gerici saldırı" denildi.

Ve...

"Bu meydana cengimiz var
Er olan meydana gelsin"
denildi...

19 Eylül 1969 da Mehmet Cantekin, 23 Eylül 1969'da Taylan Özgür, 8 Aralık'ta Mehmet Büyüksevinç ve 14 Aralık'ta Battal Mehmetoğlu faşist-şeriatçı saldırılarda öldürüldüler.

"Gün doğdu hep uyandık
Siperlere dayandık
Bağımsızlık uğruna da
Al kanlara boyandık"
denildi.

Bu dönemde marşlar marş, türküler türküler, ağıtlar ağıttı. Gerçek ölüme, savaşa ve zafere dairdi.

"Ey Dev-Gençli, Ey Dev Gençli
Savaş vakti yaklaştı...
Al silahı eline
Emperyalizme karşı..."

"Etkinlik" değil, "eylem" vardı. Devrimciler konserlere değil, eylemlere giderlerdi. Gün, eylemdi; geceler faşist saldırılara karşı nöbetle geçirdi. "Coşkulu, şahane bir kitle" yoktu, onbinler yürüyordu sıkı sol yumruklarıyla, devrim marşları söyleyerek.

Faşist-şeriatçı saldırılarla devrimci mücadelenin engellenemeyeceği görüldüğünde 12 Mart muhtırası geldi, yönetim askerileştirildi. Sendikalar, dernekler kapatıldı,

sıkıyönetim ilan edildi. Toplu tutuklamalar, işkenceler ülkenin her yerinde yapılıyordu.

Nurhak'ta Sinan Cemgiller öldürüldü; Maltepe'de Hüseyin Cevahir.

Kızıldere ve Denizlerin idamı yaşandı.

12 Mart askeri yönetiminin kanla, işkenceyle "huzur ve istikrar" sağlamakla övüldüğü günler geldi.

Devrim marşları bir süreliğine duyulmaz oldu. Ölüm ve savaş, türkülerde ifadesini buldu. "Niksarın Fidanları", "Gesi Bağları" yasaklandı. Aşık Mahsuni henüz magazinleşmemişti, "Erim Erim eriyessin, sürüm sürüm sürünesin"i okurdu.

"Bizim elin yiğitleri bol olur
Çalar davulları dizgin dol'olur
Ölüm bizim için tozlu yol olur
Dumanlı dumanlı oy bizim eller
Otursam ağlasam delidir derler"
denilen günlerdi.

8 Kasım 1974'de ABD dışişleri bakanı H. Kissinger'in gelişinin protesto edilmesini önlemek için Hacettepe ve ODTÜ faşist milislerin silahlı baskınına uğradı.

12 Mart'ın "huzur ve istikrar" dönemi sona ermiş ve AP-CGP-MSP ve MHP'nin oluşturduğu Milliyetçi Cephe hükümeti işbaşına getirilmişti.

İnsanlar sinemaya değil, Yılmaz Güney'in *Arkadaş* ve *Endişe* filmlerine gidiyorlardı. AST, Maksim Gorki'nin *Ana* romanını sahneliyordu, Dostlar Tiyatrosu, *Alpagut Olayı*'ni* oynuyordu. İnsanlar üniversitelerden çıkıp topluca bu oyunları izlemeye gidiyorlardı. Macit Koper henüz "Zebercet" olmamış, adı "işçi Memet"ti.

1971 devrimci silahlı mücadelesinde şehit düşen devrimcilerin "ağıtlar"ı ağıttı. Savaşın ve zaferin ağıtıydı.

"Yetmişbir sığağında,
Canım Nurhak dağında
Üç gerilla vurulmuş
Son Mayıs sabahında
Mayıs'ın kanlı günü
Haziran'a dönüyor
Dağda isyan ateşi alev alev yanıyor
Omzumuzda mavzerler
Dağlarda adım adım

* Alpagut, Çorum'un Dodurga ilçesine bağlı bir köydür. Alpagut kömür işletmesinde iki yüzü aşkın işçi, ücretlerinin ödenmemesi üzerine 13 Haziran 1969'da maden ocaklarının yönetimine el koydular. 35 gün süren işçi yönetimi jandarmanın müdahalesiyle 17 Haziran 1969'da son buldu.

Maltepe’de çarpışıyor yiğit iki Adalım
Adalılar türkü söyler
Susar faşist namlular
Cevahir’im de vurulmuş
Çarpışın gerillalar”.

O günlerde “Bir Acıya Kiracı” henüz çıkmamıştı. Semah dönüp, yüz sürülmezdi dedelere.

Gazeteler “medya” olmamıştı, ama *Hürriyet* emperyalizmin ve oligarşinin dezenformasyon ve manipülasyon aracı olarak yayın yapıyordu. *Milliyet* gazetesi Abdi İpekçi yönetiminde “demokrat” görünümünü sürdürürken, “Hey” gençlik oluşturmaya çabalıyordu. Gecekondu mahallelerinde “cep fotoroman”ları elden ele dolaşıyordu.

İMÇ “plakçılar çarşısı” haline gelmiş, kasetçiler yeni yeni ortaya çıkmaya başlamıştı. “Bu ne dünya kardeşim böyle, seven sevene”li şarkılar “sayfiye” yerlerinde çalınırken, kanlı sonbahar günlerine girileceğini devrimcilerden başka kimse düşünmüyordu.

Sonbahar geldi...

Yıldız Mühendislik Yüksek Okulu öğrencisi Şahin Aydın, Ankara’da Turizm Ticaret Yüksek Okulu öğrencisi Veli Yıldırım ve İstanbul’da Vatan Mühendislik Yüksek Okulu öğrencisi Kerim Yaman faşist milislerce öldürüldüler.

“Linç girişi” söylemi henüz keşfedilmemişti. Faşist milisler Erzincan’da, Malatya’da, Elazığ’da ilerici, demokrat ve devrimci kitlelere saldırıyordu.

1977 1 Mayıs’ı, oligarşik yönetimin gelişen devrimci mücadeleyi yok etmek için neler yapabileceğini açıkça göstermişti.

Resmi ve sivil faşist saldırılar gittikçe arttı. Ölümlemleri ölümler izledi. Bir günde öldürülenlerin sayısı birden ona, ondan yirmiye, yirmiden otuza yükseldi.

Faşist milis saldırılar doğrudan ilerici, demokrat ve devrimci kitleleri hedef almıştı. Kahvehaneler, otobüsler kurşunlanıyor, öğrencilerin üzerine bombalar atılıyordu. Katliamları katliamlar izledi. 1978 sonunda Maraş katliamı gerçekleşti.

Duvarlar sloganlarla doluydu, beller silahlı, eller tetikteydi. “Biz Yenilen Tarafaydık” diye konuşmuyordu insanlar, “Yeniceğiz” diyorlardı.

Sanatçılar henüz “sanatçı arkadaş” olmamışlar, devrimin “neferi” olduklarını söylüyorlardı.

Revizyonistler revizyonist, oportünistler oportünisti: maoistler ise “Mao Zedung düşüncesi”ni savunurlardı. T“KP”nin başında Laz İsmail vardı. Bizim Radyo’ları, silahlı devrimci örgütlere “goşistler”, “provokatörler” diye saldırırken, Laz İsmail “barikata çıkacağız” diye konuşurdu. İGD yeni kurulmuştu, henüz CHP afişleri asmıyordu. Aziz Nesin T“KP” tarafından “sen nesin” diye “aforoz” edilirken, Yaşar Kemal İnce Memmed’i *Hürriyet* gazetesinde tefrika etmemişti.

Ölümler birden ona, ondan yirmiye, otuza, elliye ulaşırken, cenazeler binlerce insanın omuzlarında taşınıyordu. Faşist saldırılara karşı mahallelerde, sokak başlarında nöbetler tutuluyordu. Beller silahlı, eller tetikteydi.

Ve 1980’e gelindi.

Timur Selçuk Efes Pilsen reklamları için cingil müziği hazırlarken, Şanar Yurdatapan Eurovision için “Petrol” şarkısını besteliyordu. Devrimin “neferi” olan sanatçılar ortadan kaybolmuş, kimisi Avrupa’nın yolunu çoktan tutmuştu.

Dönemin “en büyüğü” olmakla övünen DY, “ortamı gerginleştiren değil, frenleyici bir siyasal çizgi” izleyerek, “aşırı saldırgan eylem eğilimlerine karşı fren”* görevi üstlenmiş, günlük gazete çıkarmaya başlamış, legal parti hazırlıklarına girişmişti.

Artık Bizim Radyo’nun “Salkım Söğüt” şiiirini okuması eli kulağında idi.

12 Eylül askeri darbesi oldu.

1 milyon 683 bin kişi sorgulandı, 650 bin kişi gözaltına alındı, 230 bin kişi yargılandı, 517 kişiye idam cezası verildi, 50 kişi idam edildi.

Dünyanın her yerinde olduğu gibi, “Askerlerin terörü insanların beyinlerinde derin izler bıraktı. İşkence sadece bilgi almaya hizmet etmemişti ki, sorgulamadan da işkence yapılmıştı ya da saçma sorular sorulmuştu. Hedef tutukluyu kırmak, aşağılamak, onu insanlığından yoksun bırakmak, kimliğini yok etmektir. O, bir numara olmuştu, yerde yatan ve gereksinimlerini denetimsiz yapan, kokan, sakallı ve vahşi bir canavar. İşkencenin kurbanı sadece tutuklu değildi, böylece tüm ailesi ve sosyal çevresi de cezalandırılıyordu. Sürekli işkence görme tehdidi, toplum tarafından içselleştirildi

* *Yeniden*, “Devrimci” Yol Dosyası, Sayı: 24.

ve bir öz savunma olarak uyumlu bir sosyal davranışa yol açtı.”*

Silahlar sustu, marşlar söylenmez oldu. 80’li yıllar “özgün müzik”in hüznü, acılı, ağlamaklı parçalarıyla, Kuruçeşme toplantılarıyla, “sivil toplumcu” açılımlarla geçti.

“Hızlı Gazeteci”yle “bacı edebiyatı” yerle bir edilirken, “cinsellik” keşfedildi, 12 Eylül öncesinde “yitip gitmiş yaşamları”na ağıtlar yakıldı, filmler çekildi, romanlar yayımlandı. “Kadının Adı Yok” denilirken, “Dul Bayan”lar ortalıkta dolaşüyor, Atilla İlhan “Kartallar Yüksekten Uçar”la toplumu “hüsule ve suhulet” içinde olmaya çağırıyordu.

Solcu bıyıklar ve sesler kesilmiş, “birey” keşfedilmiş, “sosyalist olmadan önce birey olmak gerekir” diye konuşulur olmuştur.

Zonguldak maden işçileri “Çankaya’nın şişmanı, işçi düşmanı” sloganları eşliğinde Ankara’ya doğru yürürken, sendika başkanı bir Jaguar otomobille satın alınıyordu.

1990’lar silahlı devrimci örgütlerin ellerindeki tüm güçleriyle yeniden savaşa giriştikleri günlerle başladı. 1984’den beri silahlı mücadele yürüten PKK’nin yükseliş günleriydi.

Büyük kentlerde devrimci örgütlere yönelik operasyonlarda onlarca devrimci kadro katledilirken, Şırnak, Lice yerle bir ediliyordu.

Amerikan emperyalizminin “*project democracy*”siyle fonlanan “eski solcular” piyasaya sürüldü. “Özelleştirmeler” sayesinde yeni işler ve yeni “sahipler” buldular. Artakalanları babadan kalma yollarla iş-güç sahibi oldular.

Evlendiler, çoluk-çocuğa karıştılar.

Çocuklarını “çağdaş birey” olarak yetiştir-

tirmek için kolları sıvadılar. Çocuklarını Anadolu liseleri, özel okullar için çocukluklarını bilmeden “sınav yarışı”na soktular. Klasik batı müziği “çağdaş”lığın simgesiydi, ardından jazz geldi. Adında “komünist” sıfatı taşıyan partinin “demo cd”lerinin jazz eşliğinde dağıtılacağı günler yakındı.

“Eski solcu”ların “çağdaş çocukları”, sınav yarışlarıyla, “güzide okullar”da okumanın “heyecanı” ve “aynıcılığı”yla büyütüldüler.

“Çok etkili ve verimli bir hazırlık yürütmüş organizatörler”in düzenlediği kültür festivallerinde, Rumeli açık hava konserlerinde “müzik gıdaları”nı aldılar. “Özgür birey” olarak “umudu büyütme” misyonunu üstleneceklerdi, “piyasa”cı oldular. Ve böylece eylemin yerini “etkinlik” alırken, devrimci ajitasyon ve propaganda “reklam”a dönüştü.

Ve bugün şunlar yazılır oldu onlar için:

“Onlar bizim çocuklarımız, bizim kardeşlerimiz, öğrencilerimiz, kadrolarımız... Onlar bizim bunalımımız, bizim yalnızlığımız, bizim ‘değişim’imiz, bizim ‘aşk’ımız, bizim ‘devrim’imiz (bunlar tınak içinde), bizim ürünlerimiz, bizim gerçeğimiz, bizim yanılısamız... Bu ucubelerin Dr. Frankenstein’ları biraz da biziz.”**

Şimdi “yeni kuşaklara”, “... aldırılmamak. Şarkılar söylemek. Usul usul dans etmek” kaldı! Bunun dışına çıkabilenler için ise, “uyu uyu, yat uyu” tekerlemeleri eşliğinde legalizmin “masalları” var hâlâ.

Devrimin “olacağı” güne kadar “umudu büyütme” düşleriyle büyütülen bu kuşağın bahtı, devrimin yapıldığını öğrendiklerinde değişmiş olacaktır.

Kontrol Kulesindeki Küçük-Burjuvalara Kuşbakışı Filistin, Lübnan, İsrail

Lübnan, İsrail'in yirmi iki yıl işgal ettiği Güney Lübnan'dan 2000 yılında çekilmesiyle birlikte yeni bir döneme girmiştir. Yeni dönemin en temel özelliği, Filistinlilerin Lübnan'da, özellikle Beyrut ve Güney Lübnan'daki etkinliklerinin büyük ölçüde sona erdirilmiş olmasıdır. Bir bakıma Filistin hareketi Lübnan'da yenilgiye uğratılmıştır.

İsrail'in Güney Lübnan'dan çekilmesi, Filistinlilerin gücünün kınlanması kadar, bölgenin Hizbullah'ın denetimi altına geçmesiyle doğrudan bağlantılı oldu.

Hizbullah ve İsrail arasında yapılan "gizli" anlaşma ile, Güney Lübnan'ın denetimi ve yönetimi Hizbullah'a bırakılırken; Hizbullah da Filistin gerillalarının hareketlerini denetim altına alacağı konusunda İsrail'e güvence vermiştir.

Böylece 2000 yılında başlayan "yeni Lübnan" dönemi, Lübnan'daki kamplarda on yıllardır "mülteci" olarak yaşayan Filistinlilerin Lübnan cephesindeki mücadelesinin sona erdirilmesi üzerinde yükseldi.

3 Eylül 2000'de yapılan seçimleri kazanan Refik Hariri "Yeni Lübnan"ın ilk başbakanı oldu.

Beyrut, Refik Hariri yönetiminde "eski günlerindeki" gibi uluslararası sermayenin "kara para aklama cenneti" olmak için hazırlanırken, bugün İsrail'in "terör örgütü" olarak ilan ettiği Hizbullah, "Yeni Lübnan"ın Güney bölgesi egemeni olarak İsrail'in gayri-resmi müttefiki oldu.

Nüfusunun %32'si Şii, %21'i Sünni, %7'si Dürzi, %24'ü hristiyan Marunilerin ve ka-

lan bölümünü de diğer hristiyanların oluşturduğu, her dinsel kesimin kendi içinde değişik siyasal gruplara ayrıldığı karmaşık yapısından çıkartılan "Yeni Lübnan", uluslararası yardımların ve geleceği varsayılan uluslararası sermayenin paylaşımı üzerinde varılmış bir "consensus"a dayanıyordu.

Bu "Yeni Lübnan"ın en etkili silahlı gücü olarak kabul edilen Hizbullah ise, 1970 ortalarında başlayan Lübnan iç savaşında Şiilere dayanan Emel örgütlenmesinin bir devamı olmuştur. Hizbullah hernekadar Musa Sadr'ın Emel örgütlenmesine dayanırsa da, asıl gücünü bölünmüş Şiileri tek bir çatı altında toplayabilmesinden alır.

Refik Hariri, uluslararası "fonlar"ın güvenilir ismi olarak başbakanlığa getirildiğinde, Hizbullah Şiilerin tek temsilcisi olarak ortaya çıkarken, Sünniler eski parçalanmışlıklarını sürdürdüler.

Refik Hariri'nin ilk işi, uluslararası "sıcak para baronları"nın desteğinde adam satın alarak Sünnilerin birliğini sağlamaya girişmek oldu. Ancak "sıcak para baronları" böyle bir birlikten daha çok, Lübnan'ın içindeki parçalı güçler dengesinin sona erdirilmesini talep etmişlerdi. Bu ise Refik Hariri'nin parayla gerçekleştirebileceği bir şey değildi.

Öte yandan Suriye ve İran'ın devlet olanaklarıyla bu karmaşık güç dengesi içindeki değişik kesimlere verdikleri destek, İsrail ve ABD'nin beklediği "Yeni Lübnan"ın oluşumunu engelliyordu.

Yıllardır sürüp giden, dinsel gruplara, fe-

odal ilişkilere dayanan Lübnan'daki güçler dengesi olduğu gibi kaldı.

Bu güçler dengesi karşısında bir şey yapamayacağını gören Refik Hariri başbakanlıktan istifa ederek, Lübnan'daki güçler dengesini değiştirmek için uluslararası basıncı yoğunlaştırılmasını talep etti.

Ve 14 Şubat 2005'de Refik Hariri "faili meçhul" bir eylemle öldürüldü.

Hariri'nin öldürülmesinin ardından, Ukrayna, Gürcistan vb. yerlerde başarıya ulaştırılmış olan "sivil toplumcu darbe" girişimiyle Suriye'nin Lübnan'daki asker varlığı sona erdirilirken, Hizbullah etki alanını daha da genişletti. "Sivil toplumcu darbe"den zarar göreceğini düşünen değişik kesimler Hizbullah çevresinde toplandı.

İşte bu gelişme ortamında, 17 Nisan'da ajanslar şu haberi geçiyorlardı:

"Lübnan Başbakanı Fuad Siniora, İsrail'in, güneyde Şeba Çiftlikleri olarak bilinen bölgeden çekilmesini sağlamak için ABD Başkanı Bush'tan yardım isteyeceğini söyledi.

Lübnan Başbakanı, bu adımın, militan grup Hizbullah'ın silah bırakmasına da zemin hazırlayabileceğini belirtti."

Artık "Yeni Lübnan"ın yeni bir evresi başlamıştı. Bu evrenin yüzeyde görünen en uç noktası, İsrail'in 1967 yılından beri işgal altında tuttuğu Şeba Çiftliklerinin Lübnan'a geri verilmesi oluyordu.

12 Temmuz günü Hizbullah savaşçıları Şeba Çiftliğinde bulunan İsrail karakoluna saldırı düzenlediler. Saldırıda dört İsrail askeri öldürüldü ve iki İsrail askeri kaçınıldı.

Ve bu olayla birlikte İsrail, 22 yıllık işgalden sonra altı yıl önce çekildiği Lübnan'a yeniden saldırdı.

Hizbullah'ı "silahsızlandırarak" "sonsuz barış" sağlama adına İsrail'in gerçekleştirdiği bombardımanların trajik görüntüleri yayınlanmaya başlandı.

İsrail'in Lübnan'a yönelik saldırısının insanlık dışı görüntüleri bir tarafta dururken, emperyalist ülkelerin İsrail'in askeri ve politik hedeflerine ulaşana kadar diplomatik girişimleri engelleme çabaları, Condoleezza Rice'nin ağzından "Yeni Ortadoğu'nun zamanı gelmiştir" sözleriyle gerekçelendirildi.

Her zaman olduğu gibi "kamuoyu", İsrail saldırısının "insan kayıpları"na yol açan

trajik görüntülerine duyduğu "hümanist" tepki ile "terörist, köktendinci" Hizbullah'ın "haddinin bildirilmesi" düşüncesi arasına sıkıştı.

"İslamcı kesim", Irak işgali ve Filistin olayları karşısında gösterdiği "duyarlılığı" İsrail'in Lübnan saldırısına karşı da gösterirken, tutumunu, saldırının "insani boyutları" ile geleneksel yahudi düşmanlığı temeline oturtmaktan geri kalmadı.

"Sol kamuoyu" ise, her zaman olduğu gibi bir "ikilem"le yüz yüze geldi.

Bir tarafta İsrail saldırısının pervasız ve acımasız görüntüleri, diğer tarafta ise Hizbullah'ın "köktendinci" oluşu vardı. Üstelik bu kez Lübnan'da direnen, savaşan taraf Filistinliler değil, bizzat Hizbullah'tı.

"Sol kamuoyu"nun bu ikilemini, bir köşe yazarı "Yeşil bayrakların tarafında mısın yoksa bir silah yığınağı haline getirilen İsrail'in mi?" şeklinde ifade ediyordu.

Dünya devriminin trafik polisliğine alışmış sol örgütlerin tutumu ise, "direnenden yana"ydı. Bir bakıma, Deng Sio Ping'in bir zamanlar söylediği gibi, "kedinin görevi fare tutmaktır, fare tuttuğu sürece renginin önemi yoktu"!

Böylece kendisini "ikilem"in dışında kabul eden sol örgütlenmeler, icazetli ve icazetsiz* küçük grupsal eylemlerle İsrail'in Lübnan saldırısını protesto ederek, Amerikan emperyalizminin bölgesel "planları"na karşı "savaş"acaklarını ilan ettiler.

* "İcazet", "izin, onay" demektir. Marksist-Leninist yazında "icazet", legalizmi savunan ve legal faaliyetini oligarşinin toplumsal muhalefeti kendi denetimine altına alma amacına hizmet eden oportünistler için kullanılır.

Mahir Çayan yoldaş Haziran 1970'de yazdığı bir yazıda, D. Perinçek'in, "Gençler, gücünü bozgunculana olduğu gibi, gençliğin eylemine anarşizmi ve terörcülüğü sokmak isteyenlerle de mücadele ediyorlar. Gençlik eylemini, 27 Mayıs Anayasasının meşruiyet sınırları dışına taşımak isteyen küçük-burjuva anarşistleri(dir)" sözleri üzerine şunları yazdı:

"Bu, Behice Boran'ın icazetli sosyalizminin bir değişik ifade tarzıdır. Bu anlayışa göre, 27 Mayıs Anayasasının meşruiyet sınırları dışındaki hareketler, 1) ya terörist, anarşist hareketlerdir, 2) ya da polis provokasyonlarıdır. Ankara'da Tuslog'u ve Amerikan Haberler Merkezini, İstanbul'da Pan Amerikan'ı basıp, tahrip edenler acaba anarşistler miydi, yoksa ajanlar mıydı?"

Ne dersiniz, meşruiyet sınırları içinde sosyalistçilik oynamaya kalkan küçük-burjuva entelektüel bozuntuları?" (*Yeni Oportünizmin Niteliği Üzerine*)

Oysa “kamuoyu”, kimin kime karşı savıştığından ve savaşacağından daha çok, olayların nasıl gelişeceği ve hangi amaçların yansıdığı olduğunu öğrenmek istiyor. Dolayısıyla “neo-con”ların ünlü “Büyük Ortadoğu Projesi”nden başlayarak değişik “senaryolar”ın neler olduğuna daha fazla ilgi göstermektedir.

“Kamuoyu”nun bu “senaryo” öğrenme istek ve merakı, doğal olarak yazılı basında bolca “komplo teorileri”nin yapılmasının zeminini oluşturmaktadır.

“Kamuoyu” denilen ise, eğitim görmüş küçük-burjuvaların oluşturduğu bir “kütledir. Bu “kamuoyu”nun en temel özelliği, “geleceği bilme” isteği ve “gelecek kaygısı”dır.

İşte küçük-burjuvazinin “geleceği bilme” isteği, her türden cincinin, falcının, astrologun, Nostradamus kahinliklerinin baş tacı edilmesinin de nedenidir.

Dün olduğu gibi bugün de, sol örgütlerden beklenen, olayların nasıl gelişeceğine, bu gelişimin nelere yol açacağına ilişkin “kahinlik” yapmalıdır.

Küçük-burjuvazinin bu “kahinlik” beklentisi karşısında, özellikle legalize olmuş sol, Hizbullah’ın askeri gücü, bu askeri gücün ne kadar güçlü ve etkin olduğu, şu ya da bu kasabada nasıl direndiği, İsrail birliklerine nasıl kayıplar verdirdiğinin üzerinde durarak “umutları büyütme” çalışmaktadır. Büyütülen “umut”, solun “kahinlik”te çok başarılı olduğunu göstermekten ibarettir.

Bu “umudu büyüten kahinler”den birisi, Hizbullah’ın “yerin 40 metre altında tünel sistemleri”nden vb. söz ettikten sonra şöyle yazmaktadırlar:

“Türkiye 1923’ün aydınlanma yanlısı kurucu babaları, 1917 Ekim Devrimi’nden çok yararlanmıştı. Bugün artık, şeriatçılar bile çoktan tasfiye edilmiş bir reel sosyalizmin miras bıraktığı nimetlerden yararlanıyorlar.

Bu, sosyalizmin ve devrimci inanın dünyamızdan silinemeyeceğine bir başka kanıttır. Hizbullah’ı, dünya sosyalizminin büyük başansı Vietnam’ın direniş mücadelesinde yaratıklarından yararlanmak zorunda bırakan şey... İsteseler de istemeseler de bizim yaratıcı direnişimizin ren-

gini taşıyorlar.

Dinci dünya, orada böyle. Emperyalizmin ezmeye kararlı olduğu top raklar, sola doğru yöneliyor. Kendi başlarına sona erdirebilecekleri bir yürüyüş değil bu kuşkusuz. Ama oralarda ve Hizbullah böyle.

Vietnam’dan onu alan, bizden neler almaz! Aldıkça değişir.

Yakmışlardı, şimdilerde ha bire küllerimizden yeniden doğduğumuzu kanıtıyoruz.”*

Bu bakış açısıyla “icazetli sol”, İsrail saldırısını protesto etmek için “Taksim”de buluşurken, Taksim Tramvay Durağı’nda “basın açıklaması” yapmaktan öteye geçemmiştir.

Legalize olmuş sol yayınlarda ve “sanal haber ajansları”nda, “Taksim’de Ortadoğu halkları ile ilgili dayanışma eylemi yapmak isteyen antiemperyalistlere gaz bombaları ve coplarla saldıran polis, katil İsrail’i savundu” haberleri yayınlanırken, tek söylenen “saldırganın kendi döktüğü kanda boğulacağı” olmaktadır.

Bütün bunlar, her ne kadar “umudu büyütme” adına yazılmış ve yapılmış olursa olsun, hiçbir biçimde küçük-burjuva “kamuoyu”nun beklentilerini karşılamamaktadır. Onlar, “kahin”lerden, “senaryolar” duymak istemektedirler.

“Bilindiği gibi, geri-bıraktırlmış ülkelerdeki küçük-burjuvazinin niteliği, kapitalist-emperyalist ülkelerdekinden farklıdır. Bu sınıfın emperyalizme ve yerli hakim sınıflara karşı tavrı homojen değildir. Tavrı bakımından bu sınıfı üç grupta mütalâa etmek gerekir. Bu gruplardan birisi, gerici ittifakın içinde yer alır, biri de ‘kontrol kulesi’ne çıkarak sonucu bekler. Üçüncü grup ise, ‘radikal-ulusal’ sınıfların hareketine katılır; milliyetçilik tabanında anti-emperyalist bir tavrı alır.”**

İşte Mahir yoldaşın “kontrol kulesine çıkarak sonucu bekler” dediği küçük-burjuvazinin bu orta kesimi, soldan “senaryo” yazarak “kahinlik” yapmasını bekleyen “kamuoyu”nu oluşturmaktadır.

“Kontrol kulesi”, hava alanlarında vb

* Yurdakul Er, “Sol” sanal gazete, 28 Temmuz 2006.

** Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

yerlerde trafiği yönetmek için inşa edilmiş yüksek binalardır. Bu kulelerden kuş bakışı trafik izlenir. Trafikğin durumuna göre de, neyin nereye yerleştirileceğine karar verilir.

İşte küçük-burjuvazinin büyük bir kesimi, dünya ve ülkede gelişen olaylar karşısında her zaman “kontrol kulesi”nde oturmayı tercih ederler. Olaylar geliştikçe, herşey görünür oldukça, onlar da tavırlarını ve tutumlarını belirlerler. Bu sayede, gelişen olayların içinde yer almazlar, izleyici olmakla yetinirler.

Bu, aynı zamanda küçük-burjuvazinin “güce tapınma”sının dışavurumudur.

Her zaman “güçlüden yana” tutum takınarak kendi sınıfsal konumunu korumaya çalışan küçük-burjuvalar, “kontrol kulesi” aracılığıyla “güçler dengesi”ni izlerler, güçler dengesinin hangi yönde değişeceğini saptamaya çalışırlar.

Küçük-burjuvazinin bu tutumu, sadece siyasal olaylarda görülmez. Ekonomik ve toplumsal olaylarda da benzer bir tutum takınır. Bu nedenle, borsa, piyasa haberlerini dikkatle izlerler. Doların, borsanın, faizlerin nasıl yön değiştireceğini önceden bilerek, gelişmelerden kendileri için “maksimum” çıkar sağlamaya çalışırlar. Modayı yakından takip ederler. Hiçbir zaman “moda yaratıcısı” olarak ortaya çıkmazlar. Bunun yerine egemen “moda”yı taklit etmekle yetinirler.

“Kontrol kulesi”, küçük-burjuvaları her türlü kazadan ve beladan koruyan sığınaktır. Bu yolla, herşeyi kuşbakışı izlerler, olayların dışında kalırlar.

Gerek Amerikan emperyalizminin Irak işgalinde, gerek Filistin ve Lübnan olaylarında “kontrol kulesi” sakinlerinin tutumu aynıdır. Roma arenasında gladyatörleri izleyen seyirci gibidirler. En gözde sporları olan futbolda olduğu gibi, “iyi oynayan kazansın” derler. Bunu söylerken de, “kontrol kulesi”nde olmanın avantajıyla, kimin kazanacağını önceden bileceklerini sanırlar.

Bu “kontrol kulesi” sakinlerinin bazıların, zaman zaman gelişen siyasal olaylar içinde istemeden yer aldıkları olur. Aldıkları yanlış kararlarla başlarını belaya soktuklarında ise, “yenilen taraftaydık” diyerek kendilerini teselli ederler.

Tarih, sınıf mücadelelerinin tarihidir.

Sınıf mücadelesinin tarihinde, ezilen ve sömürülen sınıflar çoğu zaman yenilgiye uğratılmışlardır. Ama sınıf mücadeleleri ortadan kaldırlanamamıştır.

Bizler, bugün Lübnan’da bulunan güçlerin ayrıntılı ve somut bir bilgisine sahip değiliz. Daha da önemlisi, o somut koşullarda yer almıyoruz. Bu nedenle, İsrail saldırısı karşısında neler yapılabileceğini, bunun ne kadar olanaklı olduğunu saptayacak durumda da değiliz. Bugün için emperyalizmin denetimi altındaki “medya” haberlerine bakarak mevcut durum saptaması yapabilmek de fazlaca olanaklı değildir.

Şu kadarını açık ve net olarak söyleyebiliriz:

Emperyalist ülkelerin desteğinde İsrail’in Lübnan’a saldırısı, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının, ulusların ve ulusal devletlerin varolma hakkının açıkça çiğnenmesidir. Ulusal-devlet sınırları, eski koloni günlerinde olduğu gibi, emperyalizmin istediği zaman ortadan kaldırdığı, istediği zaman cetvelle çizilebileceği basit çizgiler haline dönüştürülmüştür. Bu nedenle, anti-emperyalist mücadelenin temel hedefi, ülkelerin emperyalist sömürden kurtarılması ve bağımsız ulusal devletler olarak varolma ve kendi kaderini belirleme hakkının kayıtsız-şartsız tanınmasıdır.

“Marksizm-Leninizm, gelişen olayları etkileyen gelişmeleri yakalayan ve genel gelişme dinamiğine bağlı olarak ön plana çıkaran unsur, çözücü eylemi öne çıkaran bir eylem kılavuzudur. Buna uygun düşün ve içinde bulunulan durumu sergileyen tahliller, her şeyden önce, içinde bulunulan durumun tarihi köklerini ‘içinde bulunulan an’ın pratiği ile olan bağlarını açığa çıkaracak biçimde olmalıdır. Durum tahlilleri, toplumdaki sınıflararası ilişki ve ilişkileri, genele (sisteme) bağlı bir biçimde değişimini (içinde bulunulan pratiği de kapsayacak biçimde) kısa bir tarihi dilimde inceler. Tahliller analitik bir metotla, gelişen olguları (unsurları) tespit eder, bu unsurlar arasındaki ilişkiyi kurar ve gelişim çizgisini tayin eder. Ne var ki, sadece olguları yakalayıp aralarındaki ilişkileri tespit etmek yetmez. Bu kadan ile yetinmek yüzeyseldir ve anti-

marksisttir. Esas olan, olaylar içinde gelişen unsurların (olguların) iç çelişkilerini yakalamak ve bu çelişkilerin ortaya çıkardığı o döneme ilişkin öne çıkan çelişmeyi ve hareketin yönünü tayin etmektir. Pratiğe yönelmeyen ve salt dışsal gözlemciliği taşıyan durum tahlilleri, gözlemciliğin (amprizmin) pasifizmini taşır ve devrimci hareketi yönlendiremez. Durum tahlilleri özünde sınıfsal tahlillerdir ve toplumu kavrayışın ürünleridir. Olayların gelişimi, ülkenin (özel olarak Türkiye'nin) emperyalist sistemin belirleyiciliğinde sınıfların alacağı tavra göre biçimlenir. Ülke-deki ekonomik, sosyal ve siyasal yapı nasıl sınıfların hareketini yönlendirirse, sınıfların tavrı da ülkenin yapısını aynı şekilde etkiler. Devrimci

proletarya için önemli olan, ülkenin içinde bulunduğu durumu doğru tespit ederek ona uygun düşen (devrimci hareketi yönlendiren ve bu hareket içindeki sınıfsal öncülüğü koruyan) sınıfsal taktik tavrını belirlemektir. Nasıl ki durum tahlilleri sınıflar arası ilişki ve çelişkilerin kavranmasını ifade ederse, her tavrı da sınıfsal bir karakter taşır.”*

“Kontrol kulesi”ndeki küçük-burjuva “kamuoyu”nun taleplerine uygun “kahinlik” yapmak, onların “kontrol kulesi”nden ineceği günü beklemek yerine, emperyalizmin ve ülkenin içinde bulunduğu nesnel koşulların doğru bir tahlilini yapmaya çalışmak devrimci sol hareketin temel görevidir.

Bu, anti-emperyalist ve anti-oligarşik devrimci mücadelenin geliştirilmesinin ve yaygınlaştırılmasının da önkoşuludur.

* İlker Akman, *Mevcut Durum ve Devrimci Taktiklerimiz*.

Sol*

Ekonomistlerin Çıkmazı

Dünya ve ülkesel ölçekte ekonomik bunalım (ya da latin dillerindeki tek karşılığı ile “kriz”) ortaya çıktığında en fazla rağbet gören ve en çok yazı yazan, hemen her zaman “solcu” ekonomistler olmuştur.

1970'lere kadar “solcu” ya da “yeni sol” ekonomi yazını, daha çok kuramsal tartışmalarla, ulusal kalkınma üzerine yapılan polemiklerle ve çok daha önemlisi II. yenden paylaşım savaşı sonrasında Amerikan ekonomisinde ortaya çıkan “canlanma” üzerine teorilerle dolu olmuştur.

1969'da doların sürekli değer kaybetmeye başlaması, ardından devalüe edilmesi ve nihayetinde Bretton-Woods'tan beri sürediren dolar-altın eşdeğerliğinin kaldırılmasıyla birlikte “yeni sol” ekonomistlerin ilgisi, emperyalist sistemin ekonomik bunalımlarına yönelmiştir.

Neredeyse tüm “sol” ya da “yeni sol” ekonomistler, emperyalist sistemin tarihinin en ağır ve en derin bunalımına girdiğini, bu bunalımın “nihai” bir toplumsal dönüşümün başlangıcı olduğuna inanmaya başlamışlardır.

Önceki dönemde, yani 1945-69 döneminde emperyalizmin (tekelci kapitalizmin) kendini yenilemesi, üretici güçleri geliştirmesi karşısında şaşkınlığa düşmüş, bu şaşkınlıkla Marksist ekonomi-politiğin “yetersiz”liğinden söz eden kesimlerin bu yeni

yönelimi, bir bakıma “yeni umut”ların ortaya çıkışı, Marksizmin yeniden keşfi ve bilimselliğine yeniden “iman” ediş halini almıştır.

Bu “iman tazeleme” yıllarında, özellikle 1971-74 döneminde her kesimden (Sovyet revizyonizminden troçkistlere kadar) ekonomist, “beklenen anın” geldiğine, patlak veren bunalımın, emperyalist-kapitalizmin son bunalımı olduğuna karar verdiler.

Paul Sweezy, Harry Magdoff gibi “yeni sol” ekonomistler, Mandel gibi troçkistler 1969'da başlayan dolar krizi ve ardından gelen dünya ekonomik bunalımına bakarak, yeni bir dönemin başladığını, ABD'nin emperyalist bloktaki hegemonyasının **sona erdiğini** açık biçimde dile getirdiler.

1974 petrol bunalımı, Avrupa'nın emperyalist ülkelerinin paralarını “dalgalanmaya” bırakmaları, ABD ekonomisindeki durgunluk, ABD bütçe ve ödemeler dengesi açıkları gibi olgular birleştirilerek, yaşanan bunalımın büyüklüğü ve son bunalım olduğu kanıtlanmaya çalışıldı.

Bu yıllar Marksist ekonomi-politiğin zirveye çıktığı, hemen her iktisatçının Marksist ekonomi-politiğe gönderme yaparak tezlerini kanıtlamaya uğraştığı yıllar oldu.

1980'e, Reagen-Thatcher'lı günlere gelindiğinde, “büyük ve son bunalım”ın “büyük çöküş”e dönüşmemesi düş kırıklığı yarattı. Özellikle “sosyalist blok” a dahil ülkelerin IMF kapısına dayanmaları, IMF'den borç alır hale gelmeleri düş kırıklığını daha da büyüttü. Ama bu olgular sadece “ilgili”-

* Buradaki “sol” sözcüğü, “marksist ekonomi” yandaşı her cinsten ve kategoriden ekonomi yazını kapsamaktadır.

lerin bilgisi içinde kaldı.

1980 dünya ekonomik bunalımında bu ekonomistlerin en büyük “keşfi” ise, “**stag-flasyon**” oldu.

Ama “umutlar” kınılmış, “beklentiler” zayıflamış, “inançlar” körelmişti. Marksist ekonomistler birden kendilerini “**monetarizm**” tartışmasının içinde buldular. Hiç sorgulamadan bu tartışmada “friedmancılık” a karşı “keynescilik” in yanında yer aldılar. Artık her türden ekonomik tahlil, emperyalist sistemin içinde bulunduğu bunalımdan Keynes yöntemleriyle mi, yoksa Friedman teorisıyla mi çıkılacağına odaklanmıştı.

“Solcu” (marksist) ekonomistler tüm ilgilerini, anti-enflasyonist politikaların “sosyal” sonuçlarına ve bunun getireceği “sosyal patlamaya” yönelterek, bu “sosyal patlamayı” en aza indirecek tek yolun Keynes’in elli yıldır uygulanan politikaları olduğuna hükmettiler.

Böylece neo-liberalizmin karşısına “keynesci” ekonomi politikasının yılmaz ve kararlı savunucusu olarak çıktılar. Her konudaki Marksist ekonomi-politik verileri bu savaşın aracı olarak kullanıldı.

Adına “sıkı para politikası” da denilen “monetarizm” in (M. Friedman’a Nobel ödülü kazandıran teori) Reagan ve Teacher tarafından ABD ve İngiltere’de “kararlı” biçimde uygulanmasıyla elde edilen “başarılar” karşısında “solcu” ekonomistler yavaş yavaş sahneden çekildiler.

Marksist ekonomi-politiğe olan “inanç” sona ermiş, “düş kırıklığı” günleri gelmişti. Marksist ekonomi-politik yazını tümüyle görünmez oldu.

Doğa boşluk sevmez.

Marksist ekonomistlerin ortadan kayboluşlarının yarattığı boşluk “liberal sol” ekonomistlerce dolduruldu. Immanuel Wallerstein bu yeni dönemin en büyük “solcu” ekonomisti olarak parladı.

Paul Sweezy gibi “yeni sol” un temsilcileri “düş kırıklıklarını” Sovyetler Birliği’ndeki olumsuz gelişmelere bağlayarak kenara çekilirken, “liberal sol” ekonomistler egemenliklerini kolayca kurdular.

“Ulusal ekonomiler” in yerini “global ekonomi” aldı, “karşılıklı bağımlılık” teorileri “liberal sol” ekonomistlerle birlikte yaygınlaştırıldı. Ve I. Wallerstein “dünya ekonomisinin 1967’den bu yana tanık olduğu ekonomik durgunluk 1990’a kadar he-

men hemen kesin olarak aşılacaktır ve o zaman dünyanın görünüşte yeni bir nispi refah dönemine girme şansı yüksektir”¹ diyerek “altın vuruş” u gerçekleştirdi.

Çağlar Keyder gibi ABD’den ithal “genç ekonomist” ler, Asaf Savaş Akat gibi “otistik yetenekler” ile Taner Berksoy², İlhan Tekeli, Korkut Boratav gibi “eski” ler bu yeni “liberal sol” teorisinin yerli ardıcilleri olarak 12 Eylül terörü altında ezilmiş, suskunlaştırılmış ve moralman çökmüş solun karşısına çıktılar.

Artık dünyada ve bizde her türlü ekonomik tartışma ve tahlil, mevcut sistemin kendi bunalımlarını nasıl aşacağı, aşmasının yol ve yöntemleri üzerine yapılan “tink-tank” faaliyetlerine dönüştü.

Bu dönüşümün ilk büyük sonucu ise, “mikro iktisat” in “solcu” ekonomistlerce keşfi oldu. Gülten Kazgan bu “keşfi”, “iktisat” in “ideolojilerden bağımsızlaştıkça, evrensel uygulama alanı bulması”³ olarak coşkulu ifadelerle dile getiriyordu.

“Makro iktisat” tan “mikro iktisat” a geçen “sol” ekonomistler için yeni bir “fırsat” ortaya çıkmıştı. Artık “piyasa” tahlilleri yapabilecekler, şirketlere danışmanlık hizmetleri verebilecekler ve üniversite kürsülerinde “piyasa için eğitim” in vazgeçilmez “hocaları” olabileceklerdi.

Ezberler bozuldu.

Marksist ekonomi-politik, Nikitin’in kitabında özetlenmiş “soyut” lamalar halini aldı. Marksist ekonomi-politik kavramları sadece sol içinde kullanılan basit ajitasyon söyleminin parçası oldu.

Merkantilizm döneminden beri bilinen “arbitraj gelirleri” ni “yeni teori” gibi sunan Erdinç Yeldan gibi akademisyenler, birkaç gün içinde sol yayınlarda “itibar” sahibi yazarlar arasına girdi. Araştırma görevlileri, yardımcı doçentler, master ya da doktora öğrencileri, “hızlı” birer “marksist ekonomist” olarak piyasaya çıktılar. Tüm yapılan, emperyalist sistemin kendi iç çelişkilerini ve bunalımlarını, kendi ideolojik söylemle-

¹ *Genel Bunalımın Dinamikleri*, Derleme, s. 16, Belge Yay.

² Taner Berksoy 1980’lerdeki günlerinin özlemiyle, son dönemde “televoleci ekonomistler” e katılmakta duraksamamıştır. Her hafta Deniz Gökçe ve Asaf Savaş Akat’la birlikte NTV’de boy göstermektedir.

³ Gülten Kazgan, *İktisadi Düşünce*, s. 365, Mayıs 1993.

riyle tahlil etmek oldu. “Marksist ekonomist” olmanın ölçütü ise, sistem içi çözüm arayışlarına “sosyal” boyut eklemekten ibaret kaldı.

“Değişen dünya”, “küreselleşme” gibi emperyalist sistem içi kavramlarla ekonomik gelişmeleri tahlil etmeye çalışan “sol” ekonomistlerin “piyasacı” oluşları da kimseyi şaşırtmadı.

1994 “Tekila Krizi”yle “zirve”ye çıkan “mikro iktisat”, 1997 Asya Kriziyle yeniden bunalıma girdi. Bunalımını aşabilmek için daha fazla “mikro”laştı ve “mikro”laştıkça borsaların hizmetine koşuldu.

“Sol” ekonomistler “mikro”laştıkça, “piyasa”ların hizmetine girdikçe, körleştiler.

“En geniş anlamda, insan toplumunda maddesel yaşama araçlarının üretim ve değişimini yöneten yasaların bilimi”⁴ olan ekonomi-politik, kapitalist sınıfın kârını azamileştirmesi ve ortaya çıkan bunalımlara çözüm üretmesi beklenen bir ucubeye dönüştürüldü.

Bugün bu ucube, bu hilkat garibesi ekonomi-politikten emperyalist sistemin içinde bulunduğu durumu, gelişmeleri ve bunalımları açıklaması, geleceğe dönük “proje-siyonlar” üretmesi, “senaryolar” yazması beklenmektedir.

Ve “beklentiler” gerçekleşmediği ölçüde, “sol” ekonomistler birer birer gözden düşme, işlerini ve itibarlarını kaybetme “ris-ki”yle yüz yüze kaldılar.

Bugün “medya ekonomistleri”ni, “medya”daki “sol” ekonomistleri izleyen herkesin hemen görebileceği gibi, ekonomi-politik “iktisat”laştırdıkça emperyalist sistemin tahlilini yapamaz, gelişmeleri kavrayamaz ve açıklayamaz hale gelmiştir.

Oysa kapitalizmin bir çelişkiler sistemidir. Kendi içinde sürekli çelişkiler üretir ve bu çelişkilerin yaratmış olduğu bunalımları yeni ve daha ağır bunalımlara aktararak “çözümler”. Kapitalizmin irsi hastalığı olan aşırı-üretim bunalımları, bir yandan mülksüzleşmeyi, diğer yandan tekelleşmeyi artırarak ilerler. Üretici güçlerin engellenemez gelişmesine kapitalizmin boyun eğdiği her aşamada ortaya çıkan “nispi refah”, kârların yapay olarak azamileştirilmesi için kullanılır. Kapitalizmin ideologlarının “iktisat

tarihi”nden çıkardıkları tek ders, geniş halk kitlelerinin “beklentilerini” yönlendirmek olmuştur. Böylece ekonomi-politik “iktisat”laştırdıkça, “medya”, ekonominin yöneticisi haline gelmiştir.

Son aylarda her türden “ekonomist” ya da “iktisatçı”nın dilinden düşmeyen “spekülasyon” sözcüğü, kapitalist ekonominin neye dayandığını daha görünür hale getirmiştir.

1980 öncesinde emperyalist sistemin her aşırı-üretim bunalımından “devrim anı”nın geldiği sonucunu çıkartan “sol” ekonomi tahlilleri, bugün sistemin **sürekli ve genel bunalımını** bile göremez hale gelmiştir.

Marksist ekonomi-politik “kahinlik” olmadığı gibi, kapitalizmin kendi çelişkilerinin sistem içi çözümleriyle de uğraşmaz. Marksist ekonomi-politik, kapitalizmin kendi irsi hastalığının sistem içi çözümlerinin yeni bir bunalımın başlangıcı olmaktan başka bir anlamı olmadığını saptar.

“Kapitalist üretimin gerçek engeli, sermayenin kendisidir. İşte bu sermaye ve onun kendisini genişletmesidir ki, üretimin hem çıkış ve hem de sonuç noktası, hem itici gücü, hem amacı olarak görünür; üretim yalnız sermaye için üretimdir, ama bunun tersi doğru değildir; üretim araçları, sırf, üreticiler toplumunun yaşama sürecinde, devamlı bir gelişmenin araçları değillerdir. Sermayenin değerinin, büyük üretici kitlelerin mülksüzleştirilmelerine ve yoksullaştırılmalarına dayanan kendisini koruma ve genişletme sürecinin içersinde devam ettiği sınırlar yalnız başına hareket edebilirler; – bu sınırlar, sermaye tarafından kendi amaçları için kullanılan ve üretimin sınırsız büyümesine, üretimin kendisinin bir amaç haline gelmesine, emeğin toplumsal üretkenliğinin hiçbir koşula bağlı olmadan gelişmesine doğru yol alan üretim yöntemleri ile sürekli bir çatışma haline girerler. Araçlar –toplumun üretici güçlerinin hiç bir koşula bağlı olmadan gelişmesi–, sınırlı bir amaçla, mevcut sermayenin kendisini genişletmesi amacı ile devamlı çatışma içersine girerler. Kapitalist üretim tarzı, bu nedenle,

⁴ Engels, *Anti-Dühring*, Bay Eugen Dühring Bilimi Altüst Ediyor, s. 227.

maddi üretim güçlerinin gelişmesi ve uygun bir dünya piyasası yaratılmasının tarihsel bir aracı olup, aynı zamanda da, bu tarihsel görevi ile, buna uygun düşen kendi toplumsal üretim ilişkileri arasında sürekli bir çatışmadır.”⁵

Ve kapitalizmin üretici güçleri geliştirdiği, kendi iç çelişkilerini çözümlediğine ilişkin tüm “teoriler” şu gerçeği unutmamıştır:

“Kapitalist üretim, sürekli olarak, kendi niteliğinden gelen bu engellerin üstesinden gelmeye çalışır, ama bunu ancak, bu engelleri tekrar kendi yoluna ve hem de daha heybetli ölçekte koyarak becerir.”⁶

Bu unutulmuşluk içinde, “sol” ekonomistler NBER’in⁷ iki “çeyrek”lik “resesyon” (durgunluk) ölçütleriyle emperyalist sistemi tahlil etmeye ve sonuçlar çıkarmaya çalışmaktadır. Bunun “imkansızlığı”yla her karşılaştıkları yerde, ya “tez” hazırlamak için evlerine çekilmekte ya da “ajitasyon” yazılana⁸ yönelmektedirler. En “inatçı” olanları ise, “yeni birikim modeli” ekseninde Kondratyef dönemlemesiyle 50 yıllık “çevrim”in ikinci yansında yükselecek “devrim dalgası” için “umudu büyütmek”le işleri idare etmektedir.

Oysa NBER ölçütleriyle yapılan her türlü ekonomik tahlil, daha baştan dünya ekonomik bunalımını dışlar. “Bunalım” sadece iki çeyrek süren “durgunluk”tan ibarettir. Dolayısıyla kapitalizmin sürekli ve genel bunalımı, bunun yaratmış olduğu ilişki ve çelişkiler “ekonomi tahlilleri”nin dışına itilir. Kapitalizmin sürekli ve genel bunalımı ile NBER ölçütleriyle saptanan ekonominin devrevi hareketi (*business cycle*) arasındaki farklılık önemsenmez. Bu da Marksist ekonomi-politiğin kapitalizm (ve emperyalizm) tahlillerinin “açıklayıcı” olmadığı varsısına ulaşılmasına neden olur.

Bugün emperyalizm, sürekli ve genel bunalımın derinleşme koşullarında, ekonomik bunalımlarını “ekonomi dışı” araçlarla

aşmaya çalışmaktadır. Amerikan emperyalizminin “terörle savaş” sloganlarıyla başlatıldığı saldırganlık ve işgaller, “ekonomi dışı” araçların kullanılmasının yansılarıdır. Bugün “itibar” görmeyen saptamayla söylersek, emperyalist sistem, ekonomik bunalımlarını **askerleştirilmiş** ekonomisine yeni “pazarlar” bularak aşmaya çalışmaktadır. 1980 dünya ekonomik bunalımıyla birlikte başlayan yeni-sömürgecilikteki bunalım da aşlamamıştır. “Büyük Ortadoğu” ya da “Yeni Ortadoğu” vb. “projeler”le yeni-sömürgeciliğin yaygınlaştırılmasına ilişkin ne kadar çok “teori” ortaya atılıyor olsa da, askerleştirilmiş ekonomiye yeni pazarlar bulmak çok daha yakıcı sorun haline gelmiştir. Eskiden yeni-sömürgecinin ideali, askeri gücünü “kullanmamak için göstermek” iken, şimdi yeni talep yaratmak için kullanmak olmuştur. Bu da bugün için **konvansiyonel silah üretimine** talep yaratmaya hizmet etmektedir.

Ancak bu olgular “piyasa”cı ekonomistler için “pratik” değere sahip değildir. Kapitalizmin sürekli ve genel bunalımı da “sol” ve “yeni sol” ekonomistler için “zararlı” bir konu olmuştur, olmayı da sürdürmektedir. İster SBKP revizyonizminin sadık izleyicisi ekonomistler olsunlar, ister “partisiz sol” ekonomist olsunlar, hepsinin ortak tutumu, kapitalist ekonominin devrevi hareketine (*business cycle*) bakarak gelişmeleri açıklayabilecekleri ve “kahinlik” yapabilecekleri şeklindedir. Her “kahinlik” girişimi, “monetarizm” karşısında “keynescilik”in yenilgisine benzer sonuçlar ürettikçe onları da daha filisten ekonomistler haline dönüştürmüştür.

Marksist ekonomi-politik, kapitalizmin ve emperyalizmin tahlilini yaparak, emperyalist aşamada kapitalizmin sürekli ve genel bunalımlar dönemine girdiğini saptamıştır. Bu saptama, Marks’ın kapitalist üretim sürecinin ayrıntılı olarak tahlili üzerinde yükselmiş ve kapitalizmin bilimsel olarak yerini yeni ve üst bir üretim biçimine, yani sosyalizme bırakmasının nesnel koşullarının varlığı sonucuna ulaşmıştır.

Bu saptama ve ulaştığı sonuç, **sınıfsaldır** ve **devrimci** niteliktedir.

Marksist ekonomi-politik, kapitalizmin neden bunalımlar ürettiğini açıklarken, aynı zamanda kapitalizmin neden ortadan kaldırılması gereken bir üretim tarzı olduğu-

⁵ Marks, *Kapital*, Cilt: III, s: 263-264.

⁶ Marks, *Kapital*, Cilt: III, s. 263.

⁷ *National Bureau of Economic Research* - ABD Ulusal Ekonomik Araştırma Bürosu.

⁸ “Ajitasyon” da legalizmle birlikte yerinden-yurdundan edilmiştir. Artık günlük sol ilişkilerde “dolduruş” olarak kullanılan “ajitasyon”un yerini “motivasyon” almıştır.

nu da ortaya koyar. Bu nedenle, tarihsel ve nesnel olarak ortadan kalkma koşulları içinde bulunan bir üretim tarzının (kapitalizmin) konjonktürel hareketleri karşısında geliştirilebilecek ekonomi politikalarla ilgilenmez. Bu nedenle, Marksist ekonomi-politik sadece kendi sınıfına, yani proletaryaya hizmet eder. Marksist ekonomi-politiktan kapitalistlerin kârlarını azamileştirecek çözümler üretmesini bekleyenler ise, sadece “sol” küçük-burjuva ekonomistleri olmuştur.

1980 dünya ekonomik bunalımında görüldüğü gibi, emperyalist sistemin içinde bulunduğu bunalım, ne “monetarizm”le, ne de “keynescilik”le aşılabilmektedir. Emperyalist-kapitalizmin varlığını sürdürebilmesinin tek nedeni, sistemin bunalımlarının tüm yükünü taşıyan, sürekli yoksullaşan ve mülksüzleşen kitlelerin bilinçsizliği ve örgütsüzlüğü olmuştur. Dolayısıyla bu kitleleri bilinçlendirmeyi ve örgütlemeyi başaramayan devrimcilerin güçsüzlüğüdür.

“Varlıklarının toplumsal üretiminde, insanlar, aralarında, zorunlu, kendi iradelerine bağlı olmayan belirli ilişkiler kurarlar; bu üretim ilişkileri, onların maddi üretici güçlerinin belirli bir gelişme derecesine teka-bül eder. Bu üretim ilişkilerinin tümü, toplumun iktisadi yapısını, belirli toplumsal bilinç şekillerine tekabül eden bir hukuki ve siyasal üst yapının üzerinde yükseldiği somut temeli oluşturur. Maddi hayatın üretim

tarzı, genel olarak toplumsal, siyasal ve entelektüel hayat sürecini koşullandırır. İnsanların varlığını belirleyen şey, bilinçleri değildir; tam tersine, onların bilincini belirleyen, toplumsal varlıklardır. Gelişmelerinin belirli bir aşamasında toplumun maddi üretici güçleri, o zamana kadar içinde hareket ettikleri mevcut üretim ilişkilerine, ya da bunların hukuki ifadesinden başka bir şey olmayan mülkiyet ilişkilerine ters düşerler. Üretici güçlerin gelişmesinin biçimleri olan bu ilişkiler, onların engelleri haline gelirler. O zaman bir toplumsal devrim çağı başlar. İktisadi temeldeki değişme, kocaman üstyapıyı, büyük ya da az bir hızla altüst eder. Bu gibi altüst oluşların incelenmesinde, daima, iktisadi üretim koşullarının maddi altüst oluşu ile –ki, bu, bilimsel bakımdan kesin olarak saptanabilir–, hukuki, siyasal, dini, artistik ya da felsefi biçimleri, kısaca, insanların bu çatışmanın bilincine vardıkları ve onu sonuna kadar götürdükleri ideolojik şekilleri ayırt etmek gerekir.”⁹

Bunun için, her türden “sol” ve “yeni sol” ekonomist tahliller ve değerlendirmeler bir yana bırakılmalı, Marksist ekonomi-politiğin devrimci içeriği, onun kapitalizmin sürekli ve genel bunalımlarına ilişkin saptamaları esas alınmalıdır.

Sol* Yayınlarda Ekonomi Yazını

Zaman zaman değişik “haber siteleri”nde “medya izleme” ya da “medya raporları” yayınlanır. Özellikle AB fonlarından fonlanan kesimlerin sıkça yaptıkları bu “medya izleme raporları”, reklam firmalarının yöntemlerini kullanarak, kendilerince önemli olduğunu düşündükleri konu ve olayların “medya”da hangi sıklıkla ele alındığını sayısal olarak ifade ederler. Buna bağlı olarak da “medya”nın ilgili konulara ve olaylara ne kadar “yakın ilgi” gösterdiğini “rapor”layarak “medya”nın işlevi üzerine yorumlar yapılıır.

Bu “medya izleme raporları”nda en çok dikkate alınan köşe yazarları olmaktadır.

Hangi köşe yazınının, hangi konu ya da olaya ne kadar ilgi gösterdiği sayısal hale getirilerek, yazının “toplumsal sorunlar karşısında” gösterdiği “duyarlılık” saptanır.

Yazımızın amacı, ekonomi ve ekonomik konularda sol yayınlarının ne kadar “duyarlı” olduklarını sayısal olarak göstermek ve buna bağlı olarak “medya izleme raporu” formatında veriler sıralamak değildir. Bu nedenle, yazımızdan böyle bir “rapor” benzeri bir veri bekleyen okuyucu hayal kırıklığına uğrayacaktır.

Yazımızın amacı, sol yayınlarda egemen olan ideolojiszleşme, Marksist-Leninist teoriyi önemsememe ve pragmatist anlayışla-

rın bir değerlendirmesini yapmak da değildir.

Yazımızın amacı, solun “marjinalleştiği”nin ilan edildiği bir dönemde, “marjinal” konuların alabildiğine yer aldığı sol yayınlarda, dünyada ve ülkemizde gelişen ekonomik, toplumsal ve siyasal olaylara yönelik tahlil ve yorumların ne denli “derin” olduklarını ortaya koymakla sınırlıdır.

Bilindiği gibi Marksizm-Leninizmin bilimsel niteliği, kapitalist ekonomiye, kapitalist üretim sürecine ilişkin yaptığı ayrıntılı tahlillerde kendisini gösterir. Marks’ın *Kapital*’lerinde karşılığını bulan bu bilimsellik, aynı zamanda tekelci kapitalizm (emperyalizm) koşullarında Lenin’in *Emperyalizm* kitabında ortaya koyduğu tahlillerle geliştirilmiştir.

1980 sonrasında Marksist ekonomi yazınının derinliğini ve bilimselliğini yitirmesi, giderek emperyalist sistemin çelişkilerinin sistem içi tahlillerine yönelmesi ve bu tahlillere dayanarak “çözüm”ler ortaya atması, Marksist ekonomi yazınına büyük ölçüde sıradanlaştırmıştır.

Bu sıradanlaşmada, 1980 öncesinde Sovyet revizyonizminin emperyalist ekonomilere yönelik “konjonktürel” yaklaşımlarının da önemli bir payı bulunmaktadır.

Bu revizyonist bakış açısıyla, uzun yıllar emperyalizm tahlilleri, kapitalist ekonominin devrevi hareketinin izlenmesi ve bu devrevi hareketin “kriz” aşamasının olgularının tahliliyle sınırlandırılmıştır. “Yeni sol” olarak adlandırılan Sweezy, Baran, Mag-

* Burada “sol” ifadesi, kendilerini “Marksist”, “Leninist”, “komünist” ya da bunların toplamı sıfatlarla tanımlayan, kimilerinin “devrimci demokrat” olarak tanımladığı yapıları, örgütleri, legal oluşumları kapsamaktadır.

doff gibi marksist ekonomistlerin emperyalist sistemi bütün olarak tahlil etmeye yönelik çalışmaları böyle bir ortamda büyük ilgi görmüştür. Bu ortamda, emperyalist dünya ekonomisinin tahlili, dünya ekonomik bunalımının incelenmesi, modern revizyonizmin ekonomizminin etkisinden yavaş yavaş arındırılmıştır.

Türkiye Devriminin Acil Sorunları-I'de açıkça ifade edildiği gibi, bir ülkede **devrim yapmanın** ilk şartı **doğru emperyalizm tahlilidir**.

Ülkemiz somutunda ilk ve kapsamlı emperyalizm tahlili Mahir Çayan yoldaş tarafından *Kesintisiz Devrim II-III*'de ortaya konulmuştur. Mahir Çayan yoldaşa kadar yapılmış olan emperyalizm tahlilleri, hemen her durumda Sovyet revizyonizminin bakış açısıyla "cycle" tahlillerinden öteye geçememiştir.

Bugün ise, emperyalist dünya ekonomisinin tahlili bir yana, revizyonist bakış açısıyla "cycle" tahlilleri bile yapılmaz olmuştur. Öncelikle bu gerilemenin ve ekonomik tahlillere olan ilgisizliğin nedenlerini açıklığa kavuşturmak gerekmektedir.

Şüphesiz bunun nedenleri, genel ifadeyle, 12 Eylül sonrasındaki depolitizasyon, ideolojisiizleşme ve bilimsel teoriden uzaklaşmadır. Ancak bunlar genel nitelikte olup, kitlesel ölçekte olgulardır. Oysa sol yayınlar, her durumda sol örgütlenmelerin kendi faaliyetleri ve bakış açılarının yazınsal ifadesidir. Bu yayınlar, sadece kitleye yönelik yayınlar olmayıp, aynı zamanda kadrosal örgütlenmenin de araçlarıdır.

Bu açıdan bakıldığında, sol yayınların emperyalist dünya ekonomisine, ekonomik gelişmelere ilgisizlikleri ya da yüzeysellikleri 12 Eylül sonrasındaki depolitizasyonla açıklanamaz.

Buna karşıt olarak, solda ideolojik ve teorik düzeyin alabildiğine düşük olduğu, dolayısıyla solda yer alan insanların ekonomik tahlilleri ve yazıları "kavrayacak" düzeyde olmadıkları, bu nedenle okunmayan yazıların, anlaşılmayan tahlillerin yayınlarında yer almamasının "doğal" olduğu söylenebilir.¹

¹ Bir "parti başkanı" şöyle yazmaktadır: "Bu kadro kaynağının marksizmi bilmemesi sorun değildir, zira bilgi ve tarihsel bilinç açığının kapatılması pekala mümkündür. Bu insanların çöken ve dejenere olan sollarla önemli herhangi bir iletişiminin olmaması

Ama bu, kapitalizmin tahlilini yaparken Marks'ın ortaya koyduğu şu temel saptamanın reddinden başka bir şey değildir:

"Kafamda biriken kuşkuları gidermek için ilk giriştiğim çalışma, hegelci *Hukuk Felsefesi*'ni eleştirici bir gözle yeniden gözden geçirmek oldu. Bu çalışmanın girişi, Paris'te, 1844'te yayınlanan *Deutsch-Französische Jahrbücher*'de çıkmıştır. Araştırmalarım, devlet biçimleri kadar hukuki ilişkilerin de ne kendilerinden, ne de iddia edildiği gibi insan zihninin genel evriminden aşılamayacağı, tam tersine, bu ilişkilerin köklerinin, Hegel'in 18. yüzyıl İngiliz ve Fransız düşünürlerinin örneğine uyarak 'sivil toplum' adı altında topladığı maddi varlık koşullarında buldukları, ve sivil toplumun anatomisinin de, ekonomi politüğün içinde aranması gerektiği sonucuna ulaştı."²

Marks, *Kapital*'in birinci cildine yazdığı 1873 tarihli önsözde burjuva ekonomistlerin durumunu ve ekonomi yazınının gelişimini ise şöyle ortaya koyuyordu:

"Fransa ile İngiltere'de, burjuvazi, siyasal iktidarı ele geçirmişti. Bundan sonra sınıf savaşımı, pratik olduğu kadar teorik olarak da gitgide daha açık ve tehdit edici biçimler aldı. Bilimsel burjuva ekonomisinin ölüm çanını çalıyordu. Artık bundan sonra bu ya da şu teoremin doğru olup olmaması değil, ama sermayeye yararlı mı yoksa zararlı mı, gerekli mi yoksa gereksiz mi, siyasal bakımdan tehlikeli mi tehlikesiz mi olduğu sözkonusuydu. Tarafsız incelemelerin yerini ücretli yarışmalar, gerçek bilimsel araştırmaların yerini kara vicdanlı ve şeytanca mazur gösterme eğilimleri almıştı."³

İşte Marksist ekonomi-politik bu koşullar altında ortaya çıktı.

Böylesine bir temele sahip olan, kapitalist üretim ilişkilerinin ayrıntılı ve bilimsel tahlilini yapmış olan Marksist ekonomi ya-

ise son derece hayırlı bir durumdur, zira kimi buluşuklukları temizlemek neredeyse imkansız olabilir." (Aydemir Güler, 28 Ekim 2005.)

² Marks, *Ekonomi Politüğün Eleştirisine Katkı*, Önsöz.

³ Marks, *Kapital*, Cilt: I, s. 23.

zınının ülkemiz solundaki “mirasçılar”ının durumu içler acısıdır.

Bugün ülkemiz solunda, gelişen ekonomik olaylara karşı kayıtsızlık, bananecilik egemen durumdadır. Ekonomik olaylar ve gelişmeler sadece “kültür merkezleri” vb. yerlerde yapılan “ekonomi dersleri” ya da “seminerler”inin sınırları içine hapsedilmiştir. Ve bunlar da çokluk master ya da doçentlik tezi hazırlığı içinde olan “akademisyenler”in piyasacı tezlerinin “test” alanları olmuştur.

Şüphesiz ekonomik yazıların ve tahlillerin sol yayınlarda yer almamasının ya da çok sınırlı ve yüzeysel olarak yer almasının “mantıklı” bir açıklaması da yapılabilmektedir.

Bu “mantıklı” açıklamaya göre, sol yayınlar, herşeyden önce “kitle yayın organı”dır, dolayısıyla “kitleyi ilgilendirmeyen” konular sadece “entelektüel fikir jimnastiği”nden başka bir şey değildir!

Bir başka “mantıklı” açıklama ise, “halkın gerçek gündemi”yle gerekçelendirilmektedir. Buna göre, bugün “Ortadoğu kan gölüne dönmüşken” bu türden ekonomik tahlillere ve yazılara yer vermek, “gerçek gündemi saptırmak”tan başka anlama gelmez!

Bu ve benzeri “mantıklı” gerekçeler ortaya konulsa da, yine de ekonomik gelişmeler sol yayınların şurasına ya da burasına sızabilmektedir. Ancak bu “sızan” yazılar da, olabildiğince yüzeysel ve ajitatif söylemle kaleme alınmıştır.

“Pratik ideolojik mücadele”de pişmiş ve “deneyim” sahibi olmuş sol “ideologlar” biraz daha rahat konuşurlar: “Ne yani, şimdi dünyada ve ülkedeki gelişmeleri yok kabul edip, bu gelişmeler karşısında tepkimizi ortaya koyan eylemler yapmayıp, evde oturup ekonomi mi öğrenelim!”

Tüm bunlar ne kadar “mantıklı” görünürse görünsün, son tahlilde, Marksist-Leninist teorinin küçümsenmesi, pragmatizmin ve eklektizmin egemen kılınmasından başka bir anlamı yoktur.

Örneğin, bugün İsrail Lübnan’a saldırmakta, tonlarca bomba atmakta, Lübnan ve Filistin’de yüzlerce insan öldürülmektedir. Bu olayı protesto etmek, İsrail’in saldırganlığını, Amerikan emperyalizminin İsrail’e verdiği desteği teşhir etmek gereklidir. Ölümünün ve bombaların insanlık dışı

görüntüleri tepkiye neden olmaktadır. Öte yandan ise, Türk silahlı kuvvetlerinin Lübnan’a gönderilmesi için pazarlıklar yürütülmektedir.

Böylece ülkenin gündemi, İsrail saldırganlığı, bu saldırganlığa Türkiye’yi ortak yapma girişimleri, şüphesiz ekonomideki gelişmeler, bunların emperyalist dünya ekonomisindeki yeri ve sonuçları fazlaca ilgi uyandırmayacaktır.

Ama devrimci yayın, basit bir “tıraj” sorununa, “reyting” hesabına tabi kılınmaz.⁴

Devrimci ya da sol bir yayın, sadece gelişen güncel olayların yazıldığı ve bunlara karşı ajitasyon yürütülen yayınlar olmayıp, tek işlevleri, belirlenmiş gündemlerle miting hazırlıklarını duyurmak ya da “haber ajansı” gibi çalışmak değildir. Devrimci ya da sol bir yayın organından beklenen, olayların nedenlerini, gelişim dinamiklerini, emperyalist sistemle olan ilişkilerini ortaya koymak, bu yolla bireyleri ve kitleleri bilinçlendirmektir.

Genel bir söylem ve mantıkla, bugün İsrail’in Lübnan’a saldırısı, Amerikan emperyalizminin “Büyük Ortadoğu Projesi”nin bir parçası olarak açıklanabilmekte ve bunun da “dünya enerji kaynaklarının denetimini ele geçirmeyi amaçladığı” söylenebilmektedir.

Ama bunlar, şeriatçı yazarlardan “televoleci ekonomistler”e kadar hemen herkes tarafından yazılmış, üstelik hergün yazılı ve görüntülü “medya” manşetlerinde yer alan değerlendirmelerden başka bir şey değildir.

Bir devrimci ya da sol yayının, aynı şeyleri, aynı mantık ve söylemle ifade etmesinin yeni bir bilgi sağlamayacağı açıktır.

Ve bugün, İsrail saldırısı başlamış, insanlar katledilirken, bu gelişmeye karşı tepkilerin şu ya da bu biçimde dışavurulması, örgütlenmesi gündemdeyken, hiç kimse gelişmelerin emperyalist dünya ekonomisiyle bağlantılarıyla ilgilenmeyecektir. Ama bu saldırganlıkların birkaç “neo-con”un zihinlerinde tasarladıkları bir “plan”ın parçası olmadığını bilmek de, bu eylemlerde yer

⁴ Ama somut gerçek bunun tersidir. Bazı sol yayınlar, örneğin *Atılım*, yayınlarını internet ortamında zamandaş olarak yayınlamaktan vazgeçmiştir. Özel bir açıklama yapılmamış olmasına karşın, gerekçe, derginin internette zamandaş olarak yayınlanmasının satışları etkilediği inancıdır.

alan insanların hakkıdır.

Sorun, Amerikan emperyalizminin askeri saldırganlığının giderek arttığı ve genişletilmeye çalışıldığı bir sürecin gerçek ve nesnel nedenlerinin, dinamiklerinin saptanması ve bilinmesi sorunudur.

Irak işgalinin öngünlerine baktığımızda, Amerikan emperyalizminin saldırganlığını dünya enerji kaynaklarını ele geçirmek olarak değerlendirildiğini günlük gazetelerde sıkça ve bolca görürüz. Öyle ki, pek çok emperyalizm “tetikçisi” köşe yazarı bile, böyle bir gelişmenin dünya ekonomisinde olumlu etkiler yapacağını, her şeyden önce istikrarsız petrol fiyatlarını istikrarlı hale getireceğini, dolayısıyla petrol fiyatlarının yükselmesini engelleyerek maliyetleri düşüreceğini ve bunun da fiyatlara yansarak halkın alım gücünü artıracığını yazıp çizmişlerdir.

Ama Irak işgalinin öngününde 29,44 dolar olan petrol fiyatları, 2004’de 39,20 dolar, 2005’de 58,56 dolar ve 2006 Temmuz’unda 78 dolara kadar yükselmiştir.⁵

Bu gelişmenin anlaşılabilmesi için, her şeyden önce kapitalizmin tekelci aşamasının (emperyalizm) ayıncı özelliklerinin bilinmesi gerekir. Emperyalizm tahlili yapılmaksızın bunların saptanması da zaten olanaksızdır.

Emperyalizme karşı mücadele, emperyalizmin askeri saldırganlığının trajik görüntüleriyle yürütülen bir mücadeleye indirgenmiş, “hümanist” bir protesto hareketinden öteye geçemeyecektir.

Anti-emperyalist mücadele, ancak emperyalizmin, emperyalist sömürünün ve bu sömürünün sürdürülüş biçimlerinin bilinmesiyle doğru bir biçimde yürütülebilir. Emperyalizm tahlili yapılmaksızın, emperyalist sömürü mekanizması ortaya konulmaksızın yürütülecek anti-emperyalist mücadelenin hedeflerinin belirsiz kalacağı da aynı ölçüde açıktır. Bu belirsizlik giderilmediği sürece, kimileri anti-emperyalist mücadeleden sosyalizm beklentisi içine girerken, kimileri de aynı mücadelenin ulusal burjuvazinin çıkarlarına hizmet ettiği sonucunu kolayca çıkartabilir.

Daha tam ifadeyle, belli bir **programa** sahip olmayan anti-emperyalist mücadele,

⁵ 2006 Temmuz sonu itibarıyla petrol fiyatı 73,40 dolardır.

sadece sözde anti-emperyalist mücadele olarak kalacaktır. Anti-emperyalist mücadelenin hedefleri açık ve net biçimde ortaya konulmadığı sürece, gelişmesi ve devrimci bir mücadele konusu haline gelmesi mümkün değildir.

Amerikan emperyalizminin saldırganlığı arttıkça solda anti-emperyalist mücadeleden daha çok söz edilmekle birlikte, yapılan tek şey emperyalist saldırganlığın kurbanlarına baş sağlığı dilemekten ibaret kalmaktadır.⁶

Bu da Filistin ve Lübnan sorununda olduğu gibi, İsrail saldırganlığı ile Hizbullah-Hamas şeriatçılığı arasına sıkışılmasına yol açmaktadır.⁷

Emperyalizm tahlilinin yapılmadığı, sınıfsal tahlillerin bir yana bırakıldığı, her şeyin “hümanizm”e ve “hümanist” eylemlere indirgenildiği koşullarda başka türlü olmasını beklemek de safdillik olur.

Yine de bazı “teorik” yayınlarda emperyalist ekonomilerden söz edilmektedir. Haftalık “kitle ajitasyon yayınları”nın dışındaki bu yayınlarda egemen unsur, Sovyet revizyonizminin klasik ekonomizminden başkası değildir.

Örneğin bir zamanların Enver Hocacı, sosyal-emperyalizm teorisi savunucusu, eklektizmin baş tacı *Atılım* çevresinin “teorik yayın organı” *Teoride Doğrultu*’da şunları okuyabiliyoruz:

“1990-1994 dünya ekonomik krizini 2000-2003 dünya ekonomik krizi takip etti. Sermaye, burjuvazinin propaganda ve tedbirlerine göre değil, kendi nesnel yasaları doğrultu-

⁶ Bu durumu Che Guevara Vietnam somutunda şöyle ifade eder:

“Bugün dünyanın tüm ilerici güçlerinin Vietnam halkıyla dayanışması, Roma arenalarındaki gladyatörleri alkışlayan pleplerin acı ironisine benzemektedir. Sorun, saldırganın kurbanına başını dilemek değil, onun kaderini paylaşmaktır; kişi, zaferde ya da ölümden onunla olmalıdır.” (... İki, Üç Daha Fazla Vietnam)

⁷ Bu olguya ilk dikkat çeken Ece Temelkuran olmuştur:

“Şimdi ‘kefifersiz’ bir Filistin de bizden cevap bekliyor acilen:

Yeşil bayrakların tarafında mısın yoksa bir silah yığınağı haline getirilen İsrail’in mi?

Dünya bizden giderek daha çok taraf olmamızı bekleyecek, gidilen yer orası.

Peki, ‘Ben kefiyenin tarafındayım’ demek mümkün mü?” (*Milliyet*, 14 Temmuz 2006.)

sunda hareket etti. Dünya ekonomisi, devrevi hareketinin kriz aşamasındaki en derin noktasına 2001 yılının 3. çeyreği ile 2002 yılının 2. çeyreği arasında ulaştı. 2002'nin 2. çeyreğinden bu yana genel anlamda dünya ekonomisi ve onun önemli bileşenleri olan ekonomiler (ABD, AB, Japonya vs.), krizin en derin noktasından çıkarak belli bir canlanma sürecine girdiler. Her bir ülkede farklı boyutlarda olan ekonomik canlanma ve bu canlanmayı ifade eden ekonomik veriler, dünya ekonomisinin 2003 yılı itibarıyla krizde olmadığını gösteriyorlar. Burada söz konusu olan, hem tek tek ekonomilerin ve hem de bir bütün olarak dünya ekonomisinin görece bir canlanma aşamasında olduğudur. Bugün açısından ne dünya ekonomisi ve ne de ABD, bir bütün olarak AB ve Japon ekonomileri krizdedir. Ama, mevcut gelişme eğilimleriyle bu ekonomiler, ekonomik krizden güçlü bir çıkışın gerçekleştirildiğini ifade etmiyorlar. Durgunluk eğilimi taşıyan, dönem dönem mutlak gerileyen, ama eğilim olarak canlanma aşaması, ekonomik devreviliğin kriz dışı aşamasını ifade eden bir gelişme. Bu gelişme, bu ülke ekonomilerinin ve dünya ekonomisinin oldukça kırılgan bir süreçten geçtiklerini gösterir.⁸

Burada bu "değerlendirme" ve "saptamaların" yanlışlığını ele almayacağız. Sadece sol ekonomi yazının nelere "kadir" olduğunu göstermekle yetineceğiz.

Yine bir başka sol yayında (geçmişte "vatansızların sesi *Vatan*", bugün *Yürüyüş* olan *Ekmek ve Adalet*'te) "büyümede dünya rekoru" kırıldığına ilişkin DİE açıklamaları üzerine şunlar yazılmıştır:

"İthalat yüzde yüzden fazla artarak, 41 milyar dolardan 97 milyar dolara yükseldi. IMF programının parçası olan bu politika sonucunda, ithalat yükselmiş ve bundan elde edilen vergi de 'büyüme' rakamına kaydedilmiştir. Yani ithalatçı işbirlikçi tekel ve Türkiye pazarını ele geçiren emperyalist tekel 'deveyi

amuduyla götürürken', verdikleri vergilerle 'Türkiye'yi büyütmüşler!' Kapitalizmde büyümenin ne anlama geldiğini açıkça gösteren bu tespiti bir yana bıraksak dahi, kapitalizmin kendi içinde de böyle bir büyüme, 'olumlu' değil, tersine ancak 'risk' olarak görünür. İthalat ve dış ticaret açığı ile büyüyen, kendi üretimi emperyalist tekelin çıkarları için yok edilmiş bir ülke, dış destekle ayakta duran bir ülke demektir."⁹

Şüphesiz burada da, "büyüme"nin ne olduğunu, ithalat, ithalat vergisi, dış ticaret açığı ve "risk algılaması"nın ne anlama geldiğini, kısacası yanlışlıklar ve eksiklikleri açıklamak durumunda değiliz.

Teoride Doğrultu'da ekonominin devrevi hareketinin (NBER normlarıyla "*business cycle*") "derin" anlamından söz edilirken, *Ekmek ve Adalet* "medya" köşe yazarlarının yazılarının bir özetiyle yetinmiştir.

Hiç kimse Marksist ekonomi-politiğin bu kadar "derin" ve bu kadar köşe yazarlaştırılmış "özet" olabileceğine inanmayacaktır. Ama bu, sol yayınların ortak özelliğidir.

Şimdi bir başka legalist kesime, hangi "gelenek"in "mirasçısı" olduğu konusunda tam bir "fikir birliği"ne sahip olmayan¹⁰ SİP-TKP'sine bakalım.

SİP-TKP, şimdilik ekonomik gelişmelerin "ekonomik" değerlendirmelerini, "kültür merkezi" bünyesinde yürüttüğü "dersler"in akademisyen "hoca"larına bırakmışken, haftalık "komünist"inde "kitle"ye yönelik "ekonomi-politiğin alfabetesi" yazılarını yayınlamaktadır. Bu "alfabe" yazılarından birisinde şunlar yazılıdır:

"Emek-değer teorisinin ne olduğunu anlamak için önce "meta" üzerinde durmak gerekiyor.

Meta, karşılığında başka maddi ürün ya da hizmetler (veya para) elde etmek için üretilen maddi ürün ya da hizmetlerin genel adıdır."¹¹

"Alfabe"nin "meta"yla başlatılması doğaldır. Ne de olsa Marks, kapitalizm tahlili-

⁹ *Ekmek ve Adelet*, 10 Nisan 2005, Sayı: 153, s. 23.

¹⁰ "Entelektüel etkinin bizim hareketimizde güçlü bir enerji kaynağı oluşturması TKP'lilik değil Gelenekçilik yıllarına aittir. TKP'li komünistin veya birlikte mücadele verdiği yurtseverlerin emeği artık kitlesele bir zeminde test edilmesi gereken türdendir." (Aydemir Güler, Cesaret testine giriş, 28 Temmuz 2006.)

⁸ *Teoride Doğrultu*, Sayı: 19, Ocak-Şubat 2005, s. 62.

ne başlarken “Kapitalist üretim tarzının egemen olduğu toplumların zenginliği, ‘muazzam bir meta birikimi’ olarak kendini gösterir, bunun birimi tek bir metadır. Araştırmalarımızın, bu nedenle, metanın tahlili ile başlaması gerekir”¹² saptaması yapmıştır.

Marks, *Ekonomi Politüğün Eleştirisine Katkı*’da metayı şöyle tanımlar:

“Meta, İngiliz iktisatçıların dediği gibi, herşeyden önce ‘yaşam için gerekli, yararlı ya da hoş herhangi bir şeydir’, insan gereksinmelerinin konusu, sözcüğün en geniş anlamıyla, bir geçim aracıdır.”¹³

Kapital’in birinci cildinde ise meta şöyle ifade edilmiştir:

“Meta, her şeyden önce, bizim dışımızda bir nesnedir ve, taşıdığı özellikleriyle, şu ya da bu türden insan gereksinmelerini gideren bir şeydir. Bu gereksinmelerin niteliği, örneğin ister mideden, ister hayalden çıkmış olsun, bir şey değiştirmez. Burada nesnenin, bu gereksinmeleri, geçim aracı olarak doğrudan doğruya mı, yoksa üretim aracı olarak dolaylı yoldan mı, nasıl giderdiği de bizi ilgilendirmemektedir.”¹⁴

Şüphesiz okuyucu ilk anda şunu soracaktır: “Burada SİP-TKP’sinin “alfabe”siyle Marks’ın metaya ilişkin saptamaları arasındaki farklılık çok mu önemlidir?”

Yazımızın amacı sol yayınlardaki ekonomi yazınının durumunu, içler acısı görünümünü ortaya koymaktır. Dolayısıyla burada Marks’ın meta üzerine yaptığı sayfalar dolusu tahlillerin ve saptamaların neden onca ayrıntıyı içerdiğini açıklamak durumunda değiliz. Göstermeye çalıştığımız, konuların ve Marksist ekonomi-politiğün öylesine basit ve yüzeysel olmadığıdır.

İster “kitle”nin “eğitilmesi” amacıyla, ister dünya ekonomisinin “derin” tahlili amacıyla kaleme alınmış olsun, sol yayınlarda yer alan ekonomi yazılarından beklenen, Marksist ekonomi-politiğün temel belirlemelerini yüzeyselleştirmemeleri, sıradanlaştır-

mamalarıdır. Ama Marksizm-Leninizmin tüm bilimselliği basit ve sıradan bir ajitasyon söylemine kolayca kurban edilebilmektedir.

SİP-TKP’nin sözünü etmiş olduğumuz yazısının bir köşesinde ise şunlar yazılıdır:

“Bu yazıda ‘para’dan hiç söz etmedik ve metaların birbirleriyle değiştirildiğini kabul ettik. Gerçekte, meta alışverişlerinin neredeyse tümünde para kullanılır. Ancak para, buradaki tartışmanın özünü değiştirmez.

Para da bir metadır.

Para, yalnızca, satma ve satın alma işlemlerini kolaylaştırır.

Bugün alışverişlerde kullandığımız paraların (lira, dolar, euro vb.) değişim değeri, bunların üretilmesi (örneğin kağıt paraların banknot matbaalarında basılması) için gerekli emek zamanıyla belirlenmez tabii ki. Bu paraların değişim değerine sahip olmasını sağlayan, onları çıkaran devletlerin sunduğu güvencedir. Söz konusu güvence zayıfladığında (örneğin ilgili devlet yıkıldığında), bu paralar, beş para etmez hale gelebilir. Asıl önemlisi, alışverişlerin bu paralarla yapılması, buradaki tartışmanın özünü değiştirmez.”¹⁵

Para üzerine Marks ise şunları yazar:

“Değer ölçüsü işlevini yerine getiren ve ister kendi kişiliğinde ister bir temsilci ile dolaşım aracı olarak hizmet eden meta, paradır...

Para, bir değer ölçüsü olarak, metalarda içkin değer ölçüsüne, emek-zamanına bir zorunluluk sonucu verilmiş dışsal bir biçimdir.”¹⁶

Marks paraya ilişkin tahlilinin devamında paranın değişik biçimlerini inceler.

“... metaların başkalaşımı ya da değer-biçimlerinin gelişmesi yeni bir yönüyle ortaya çıktığı için, para da yeni bir işlev yüklenir, ödeme aracı

¹⁵ “Emek-değer teorisi nedir?”, agy.

Burada “cimbızlama yöntemiyle alıntı yapılıyor” demagojisine yer vermemek için alıntılar neredeyse olduğu gibi aldık. Oysa bu yazıda asıl dikkat çeken olan “paraların değişim değerine sahip olmasını sağlayan, onları çıkaran devletlerin sunduğu güvence” sözlerindeki çarpıklıktır.

¹⁶ Marks, *Kapital*, Cilt: I, s. 109, 144.

¹¹ “Emek-değer teorisi nedir?”, “komünist”, Sayı: 272, 30 Haziran 2006.

¹² Marks, *Kapital*, Cilt: I, s. 49.

¹³ Marks, *Ekonomi Politüğün Eleştirisine Katkı*, s. 41.

¹⁴ Marks, *Kapital*, Cilt: I, s. 49-50.

olur.”¹⁷

Paranın, değer ölçüsü, dolaşım aracı ve ödeme aracı olarak işlev görmesi üzerine Marks'ın yaptığı tahliller “komünist” adını taşıyan bir yayında kolayca “Para, yalnızca, satma ve satın alma işlemlerini kolaylaştırır” a indirgenebilmiştir. Marks, “Zorunlu geçerliliği olan kağıt paraları çıkartan devletin müdahalesi ekonomi yasalarını yürürlükten kaldırıyor gibi görünüyor... devletin bu gücü sırf bir görünüşten ibarettir. Devlet, pekala istediği kadar kağıdı, istediği her türlü para adı altında dolaşıma sokabilir, ama onun denetimi bu mekanik eylemlerle kalır.”¹⁸ diyerek uyarılmışken.

Hayır!

Marksizm-Leninizm böylesine sıradan, böylesine yüzeysel, bilimsel içeriğe sahip olmayan, burjuva iktisat kitaplarında yazılı teorilerle kapitalizmi tahlil eden bir dünya görüşü değildir.

Bir kez daha yinelemekte yarar vardır:

Bir ülkede **devrim yapmanın ilk şartı doğru emperyalizm tahlilidir.**

Devrimin yapıldığının unutulduğu, unutturulduğu, devrim için bir araya gelmiş insanların devrimlerin “olduğu”na inandırıldığı günümüz koşullarında da, doğru bir emperyalizm tahlili yapılmaksızın, dünyanın

değiştirilmesi mümkün değildir. Anti-emperyalist mücadeleden, anti-emperyalist cephelerden söz edenler, herşeyden önce emperyalizmin ne olduğunu ve bu anti-emperyalist mücadelenin amaç ve hedeflerinin neler olduğunu açık ve net olarak ortaya koymak zorundadırlar. Bunun yolu ise, emperyalizmin, emperyalist sömürünün ve emperyalist sömürü mekanizmasının doğru bir tahlilinden geçer.

Marksist ekonomi-politiği sıradanlaştırarak, “eğitim çalışması” adı altında Marksist ekonomi-politiğin en temel kavramlarının içeriğini boşaltarak bir yere varılmayacağı gibi, doğru bir emperyalizm tahlili yapılması da olanaksızdır.

Legalistlerin, eklektik teoriyi baş tacı edenlerin, “umudu büyütme”, “insanların yeni bir ütopyaya ihtiyacı var”, “ayağa kalkıyoruz” gibi boş sözleri yinelemek yerine, Marksizmin bilimsel dünya görüşünün “bilimsel haysiyetini” ayaklar altına almadan Marksizmi öğrenmelerinde sonsuz yarar vardır.

Bu gerçeği gizlemek amacıyla, güncel ve yakıcı sorunların varlığını öne sürerek “emperyalizm tahlilinin şimdi sırası mı” diye demagoji yapmanın “getirisi” olsa bile, değeri yoktur.¹⁹

¹⁷ Marks, *Kapital*, Cilt: I, s. 150.

¹⁸ Marks, *Ekonomi Politikin Eleştirisine Katkı*, s. 139.

¹⁹ “Fiyat, metada gerçekleşen emeğin para-adıdır... Kendileri meta olmayan vicdan, onur vb. gibi şeyler, sahipleri tarafından satışa çıkarılır hale gelirler ve böylece bir fiyatları olduğu için meta biçimini alırlar. Demek ki, bir şeyin değeri olmadığı halde, bir fiyatı olabilir.”(Marks, *Kapital*, Cilt: I, s. 117.)

“Terörizm hiçbir zaman prolelerin silahı olmamış...”!*

Türkiye Barolar Birliği'nin (TBB) “bir çalışma grubu”na hazırlattığı “Türkiye ve Terörizm 2006” araştırması Haziran sonunda yayınlandı.

Türkiye hukukçularının en üst “sivil” kurumu olan TBB'nin “terörizm” araştırmasında, “terörizm hiçbir zaman prolelerin silahı olmamıştır” “hükmü” ilan edilirken, “terörizm”in din, ırk ve uluslara ait bir özellik olduğunun altı çizilmiştir.

TBB'nin “terörizm” araştırmasının basına yansıyan bölümünde, “Bazı din, ırk, ülke ve ulusların da bizatihi ‘terörist olarak yaratılmadıkları’ doğrudur ama bu görüş de esastan eleştirilebilir” denilerek, İsviçre, İsveç, Fin ve İzlanda'da “terörist örgüt” ortaya çıkmadığından hareketle şu sonuca ulaşılmaktadır:

“Buna karşılık, terörizm ve terörizme karşı savaş yöntemleri Ortadoğu patentlidir. Gelişmişlik seviyeleri, geçmişleri, ırksal ve ulusal özellikleri, ülkelerinin jeopolitik ve jeostratejik değerlendirmeleri birbirinden çok farklı olan Ruslar, Türkler, Almanlar, Fransızlar, Araplar, Yahudiler ve İspanyollar neredeyse tüm tarihleri boyunca hem yukarıdan ve hem de aşağıdan terörle iç içe olmuşlardır...

Bazı ülkeler ırklar, dinler ve uluslar bizatihi terörizmi ve teröristi yaratmasalar bile, o ülkelerin, ulusların, ırkların ve dinlerin özellikleri, ko-

numları, koşulları, tarihleri vb. terörizmin ve teröristin yaratılması için elverişli bir ortam mı oluşturmaktadır? Düşüncemize göre soru böyle soruluyorsa cevabı evettir.”

Hukukun en temel unsuru olan ırk, dil, din, ulus vb. ayrımlı gözetilmeksizin herkesin yasalar karşısında eşit olduğunun savunucusu olması gereken “sivil” hukukçular birliğinin, “terörizm”i böylesine ırksal, dinsel ve ulusal temele oturtan bir “araştırma”ya imza atması, ülkemizde hukukçuların nasıl bir yozlaşma içinde olduklarının da açık ifadesi olmaktadır.

Şüphesiz TBB'nin imzasını taşıyan “terörizm araştırması”ndaki, “terörizm hiçbir zaman prolelerin silahı olmamıştır” “hükmü”, araştırmayı yapan “grup”un “sol eğilimli” olduklarını gösteren bir alamet-i farika gibi kullanılmışsa da, tarihsel açıdan hiçbir “hükme” sahip değildir.

Biraz tarih okumuş hemen herkesin kolayca görebileceği gibi, “proleterler”, hemen her zaman ezilen sınıfların tarih boyunca ezenlere karşı mücadelesinde kullandıkları **şiddet yöntemlerini** kullanmaktan bir an için geri durmamışlardır.

Kendi kendine sınıf olarak proletarya, tarihteki tüm diğer ezilen ve sömürülen sınıflar gibi, egemen sınıfların acımasız baskılarına ve şiddetine maruz kalmışlardır ve kalmaya da devam etmektedirler. Bu nedenle, bulabildikleri her türlü araçla egemen sınıfların baskı ve şiddetine karşı savaşmışlardır. Bu savaş, her durumda **ege-**

men sınıfların şiddetine karşı şiddet kullanmak şeklinde olmuştur.

Proletarya başta olmak üzere, tarihteki tüm ezilen ve sömürülen sınıfların şiddetini ve şiddetinin “dozajını” belirleyen, her zaman ve her çağda egemen sınıfların şiddeti olmuştur.

“Terör” bir şiddet yöntemi, egemen sınıfların şiddetine karşı bir şiddet aracı ve biçimi olarak ilk kez 1789 Fransız Devrimi’yle ortaya çıkmıştır. Jakobenlerin aristokrasiye karşı yürüttükleri “terör”, Marks’ın açıkça ifade ettiği gibi, burjuvazinin feodalizmle “avamca” hesaplaşmasının bir ürünü olmuştur. Aristokrasiye karşı “*sans-culottes*”in terörünü, kendisi bir hukukçu, kamu avukatı olan Robespierre 5 Şubat 1794’te yaptığı konuşmada şöyle dile getirir:

“Halk hükümetinin dayanağı, barışta erdemse, devrimde de hem erdem hem terördür. Erdemin olmadığı yerde terör kıyıcıdır, terörün olmadığı yerde de erdem güçsüzdür. Terör, tetikte duran, sert, yumuşama bilmez bir adaletten başka bir şey değildir. Demek ki terörün kaynağı erdemdir.”

Henüz proletaryanın **kendisi için sınıf** olarak tarih sahnesinde yer almadığı, henüz “*sans culottes*”, yani “donsuzlar” olarak anıldığı bu dönemde “terör”, devrimin terörü, **devrimci terör** olmuştur.

Proletaryanın sınıf partisinin “terör” karşısındaki tutumunu Lenin, “*Devrimci Maceracılık*” yazısında şu şekilde dile getirir:

“Gösteriler güçlendiğinde, gösterilerin örgütlenmesi ve kitlelerin silahlandırılması için çağrıda bulunmaya başladık ve bir halk ayaklanması hazırlama görevini öne sürdük. **Şiddet ve terörizmi ilke olarak asla reddetmeksizin**, kitlelerin doğrudan katılımını sağlayabilecek ve bu katılımı teminat altına alabilecek şiddet biçimlerinin hazırlanması için çalışılmasını istedik.”

Mahir Çayan yoldaş ise, *Kesintisiz Devrim II-III*’de, gerilla savaşını politik kitle mücadelesi olarak ele alan silahlı propagandanın niteliğini şöyle ifade eder:

“Silahlı propaganda, askeri değil politik mücadeledir. Ferdi değil, kitlevi mücadele biçimidir. Yani silahlı propaganda, pasifistlerin iddia ettiği

gibi kesin olarak terörizm değildir. **Bireysel terörizmden amaç ve biçim olarak farklıdır.”**

Lenin, 1905 Devrimi döneminde yazdığı “*Gerilla Savaşı*” yazısında, gerilla savaşının “terörizm” olduğunu ileri sürenlere karşı şunları söyler:

“Eski Rus terörizmi, aydın komplocunun işi idi; bugün, genel bir kural olarak, gerilla savaşı, işçi savaşçılarıca, ya da doğrudan doğruya işsiz işçilerce verilmektedir. Blankicilik ve anarşizm, klişecilik zaafı olan kimselelerin kafasında kolayca oluşur, ama bir ayaklanma ortamında, ki bu Letonya toprağında çok açıktır, böylesine bilinen yaftaların işe yaramazlığı artık herkesçe bilinmektedir.

Gerilla savaşı, yığın hareketinin bir ayaklanma noktasına gerçekten ulaştığı ve iç savaşın ‘büyük girişimleri’ arasında oldukça geniş bir aralık olduğu bir sıradaki kaçınılmaz bir mücadele biçimidir.

Bir marksist, kendini sınıf mücadelesine dayandırır, toplumsal barışa değil. Belirli keskin siyasal ve iktisadi bunalım dönemlerinde, sınıf mücadelesi doğrudan bir iç savaş, yani toplumun iki kesimi arasındaki silahlı mücadeleye doğru gelişme gösterir. Böyle dönemde marksistler, iç savaştan yana yerlerini almak zorundadırlar. İç savaşın herhangi bir moral suçlaması, marksist açıdan keskenes benimsenemez.”

Yine Lenin, 1905 Devrim günlerinde yazdığı “*İki Taktik*”de şöyle yazar:

“Eğer devrim kesin bir zafer kazanacak olursa – o zaman çarlıkla jakoben, ya da isterseniz, ‘avam biçimi’ hesaplaşacağız.”

İşte örgütlü proletaryanın devrimci mücadele yöntemleri tarihte böyle yer alır.

Açıkça ifade edildiği gibi, proletarya, gerek kendi kendine sınıf olduğunda, gerek kendisi için sınıf olarak örgütlü mücadeleye giriştiğinde, her zaman egemen sınıfların baskı ve şiddetine karşı, sınıfın devrimci şiddetini uygulamaktan bir an için geri durmamışlardır.

TBB’nin “terörizm” araştırmasını kaleme alanlar bunları bilmiyor değillerdir. Onların amacı, çağımızın ezilen ve sömürülen sını-

fi olan proletaryayı silahsızlandırmak, emperyalizm ve oligarşi için tehlikeli sınıftan çıkartmak, her türlü savaş araçlarından yoksun bırakmaktır. Bu amaçla, tarihi gerçekleri çarpıtmakta bir an için duraksamamışlardır. Üstelik bu amaca ulaşmak için, “terörizmi” “ulusların, ırkların ve dinlerin özellikleri” olarak tanımlayacak kadar ileriye gidebilmişlerdir.

TBB'nin “terörizm” araştırması, sadece tarihsel gerçekleri çarpıtmakla, proletaryayı şiddetten uzaklaştırmak için demagoji yapmakla yetinmemiş, aynı zamanda açıkça kontra-gerilla örgütlenmesine gidilmesini de önermiştir.

“- Anayasanın kuruluş ideolojisi doğrultusunda partiler üstü bir devlet politikası oluşturulmalı,

- Bu politika milli çıkarlara uygun olmalı,

- İzlenecek politika sosyo-ekonomik, psikolojik, kültürel, siyasal, finansal, idari ve hukuki tüm boyutlarıyla ele alınmalı,

- Ülkenin maruz kaldığı tehditlerin şiddetine uygun olarak kontr-terör veya anti-terör dozajı güçlü değişimler planlanmalı,

- Hiçbir ülke terörizmle mücadele ederken, demokrasi ile temel hak ve özgürlükler kulvarında şampiyonluğa koşamaz, çok fazla tehdide muhatap bir ülkenin asla böyle bir lüksü olamaz,

- Yasal düzenlemeler, terörle mü-

cadeleyi zaafiyete uğratmayacak, çağdaş evrensel hukuka ters düşmeyecek ve diplomasi dünyasında savunulabilecek bir dille kaleme alınmalıdır.”

Evet, “hukukun üstünlüğü”nün savunucusu olduğunu ileri süren ve öyle de olması zorunlu olan bir “hukukçular birliği”, TBB, açıkça “kontr-terör”, “anti-terör” söylemiyle kontra-gerilladan, kontra-gerillanın yasallaştırılmasından söz etmektedir. Üstelik bu kontra-gerilla yasınının “diplomasi dünyasında savunulabilecek bir dille kaleme alınması”nın altını çizmektedir.

Evet, TBB'nin “terörizm araştırması”, artık emperyalizmin ve işbirlikçilerinin her türlü hukuku hiçe saydıklarının, hukuk dışılığı “hukuk”laştırmaya yöneldiklerinin dışavurumudur. TBB, böyle bir hukuk-dışılığın basit ve sıradan bir aracı haline gelmiştir.

Emperyalizm ve yerli işbirlikçileri kadar, onların propagandistleri ve “hukuk”çuları da unutmamalıdır ki, Fransız Devriminden günümüze kadar az çok varlığını sürdüren burjuva hukukunun tüm meşruiyetini kaybettiği, bu hukukun ayaklar altına alındığı koşullarda, proletaryanın elini-kolunu ne kadar bağlamaya çalışırsanız çalışın, onun tüm şiddet eylemleri tarihsel meşruluğunun yanında, somut gerçeklik olarak ortaya çıkacaktır. O zaman “terörizm” dediğiniz proletaryanın devrimci şiddetinin ne olduğunu öğrendiğinizde ise, sizleri efendileriniz bile kurtaramayacaktır.

Sırtında Tek Tüy Olmayanların “Kartal” Diye Dolaştıkları Ülke: Venezüella

Venezüella'nın 23 Ocak 1958'de Perez Jimenez askeri diktatörlüğünün devrilmesiyle başlayan yakın tarihi, silahlı devrimci mücadelenin ve “resmi” komünist partinin revizyonizminin tarihi olmuştur.

Fabricio Ojeda'nın başkanlığında tüm muhalefet unsurlarının içinde yer aldığı “Yurtsever Konsey”in 1 Ocak 1958'de başlattığı kitle eylemleri, öğrenci boykotları, gösteri ve grevlerin ardından 23 Ocak günü gerçekleştirilen askeri darbe ile Perez Jimenez askeri diktatörlüğü yıkılmış, Venezüella Komünist Partisi (PCV) dahil tüm muhalefet partilerinin faaliyetleri serbest bırakılmıştır.

1958 sonunda yapılan devlet başkanlığı seçimlerini sağ *Partido Accion Democratica* (AD-Demokratik Eylem Partisi) adayı Romülo Betancourt %49 oyla kazanırken, 1970'lerde küçük bir parti haline gelecek olan “liberal sol parti” niteliğindeki URD ve PCV'nin desteklediği eski amiral Larrazabal %30 oy alırken, PCV'nin oyları %3,2 olmuştur.

Venezüella oligarşisinin geleneksel partisi olan AD'nin başkanlık seçimini kazanmasıyla birlikte kurulan yeni hükümette URD de yer aldı. Betancourt yönetimi toprak reformu, petrolün millileştirilmesi gibi “sol” bir programa sahip olmasına rağmen, ABD'nin çıkarlarının “sivil” savunucusu olarak hareket etmeye başladı.

ABD'nin Küba'ya yönelik ekonomik, askeri ve diplomatik ambargosuna katılan Betancourt yönetimi Nisan 1960'da Küba'ya

la diplomatik ilişkilerini kesti.

Bu gelişme karşısında AD ile birlikte koalisyon hükümetinde yer alan URD'nin sol kanadı Fabricio Ojeda'nın önderliğinde partiden ayrılarak MIR'i (Devrimci Sol Hareket) kurarak muhalefete geçti.

Henüz Kruşçev sonrasında oluşan modern revizyonizmin komünist partiler üzerinde egemenlik kurmadığı, ÇKP-SBKP ayrılığının bulunmadığı bu dönemde, MIR ve PCV, Betancourt hükümetine karşı yükselen kitle eylemlerinin başını çekiyordu. 1960 Kasım'ından itibaren yükselen kitle eylemleri, 1961 Ekim'inde Karakas Üniversitesinde başlayan eylemlerle silahlı sokak çatışmalarına dönüştü. Karakas Üniversitesinde başlayan eylemin ilk gününde 18 kişi askerler tarafından öldürüldü.

Ocak 1962'de kitle eylemleri askeri birliklerdeki isyanlarla birleşerek gelişti.

Bu gelişme karşısında PCV, 1961 sonunda silahlı örgütlenme hazırlığına girişmiş, **Teodoro Petkoff** ve **Douglas Bravo** ilk silahlı grupların örgütlenmesi için görevlendirilmişti. Aynı şekilde Fabricio Ojeda'nın içinde yer aldığı MIR de silahlı mücadele hazırlıklarını başlatmıştı.

İlk dönemde PCV'nin silahlı örgütlenmesi “şok grupları” temelinde oluşturulurken, askeri birliklerdeki isyanlar sonucunda isyancı askerlerin katılmalarıyla birlikte kırsal bölgede askeri güç oluşturmaya karar verildi.

Douglas Bravo ve Teodoro Petkof Falcon bölgesine geçerek, kırlarda ilk silahlı

örgütlenme çalışmalarını başlattılar. Ancak bu silahlı örgütlenmeler yürütülürken PCV legal olarak faaliyet yürütüyor ve silahlı mücadeleye ilişkin herhangi bir planı ve kararı bulunmuyordu. Yapılan hazırlıklar “klasik” tarzda “kendini savunma” amacı taşıyan, Lenin’in *Gerilla Savaşı* yazısında belirttiği temelde, olası bir silahlı ayaklanmanın destek gücü olarak “ateş grupları” oluşturmaktan ibaretti. Bu süreçte PCV’nin fiili genel sekreteri **Pompeyo Márquez**’di.

1962 yılında askeri birliklerde birbiri ardına isyanlar baş gösterdi. 4 Mayıs 1962’de Carupano askeri üssünde 450 denizcinin başlattığı isyan dönüm noktasını oluşturdu.

Askeri isyanlar ve Karakas’taki kitle eylemleri karşısında Betancourt yönetimi 9 Mayıs 1962’de sıkıyönetim ilan etti, PCV ve MIR başta olmak üzere tüm muhalefet partilerinin faaliyetlerini yasakladı, gazete ve dergiler kapatıldı. Pek çok parti yöneticisi tutuklandı.

Bu gelişme karşısında özellikle MIR’in silahlı birlikleri (daha sonra “Taktik Savaş Birlikleri” -UTC adını alacak olan şehir gerilla grupları) eylemlerini yoğunlaştırdılar. Gelişen askeri isyanlar, şehir gerilla eylemleri ve partilerin kapatılması üzerine PCV Merkez Komitesi Aralık 1962’de silahlı mücadeleye başlama kararı aldı.

PCV Merkez Komitesi’nin silahlı mücadeleye başlama kararı, ülkede milli krizin varolduğu, dolayısıyla devrimci bir durum ortaya çıktığı saptamasına dayandırılmıştı. Lenin’in klasik tanımına göre, milli kriz koşullarında devrimci bir durum ortaya çıktığında gündemin tek maddesi **silahlı ayaklanma** olmalıydı. PCV de bu klasik tanıma uygun olarak silahlı mücadeleye başlama kararı alırken, gerilla savaşı ile silahlı ayaklanma arasındaki farkı önemsememiş, gerilla savaşını silahlı ayaklanmanın hazırlayıcı bir unsuru olarak görüyordu. PCV yönetiminin inanişine göre, Venezüella’da gelişen şehir ve kır gerilla savaşı, silahlı ayaklanmanın koşullarını oluşturacaktı. Dolayısıyla PCV için, gerilla savaşı **stratejik** bir mücadelenin parçası değil, silahlı ayaklanmanın hazırlığına yönelik **taktik** bir mücadelenin ibaretti.

PCV’nin resmen silahlı mücadele kararı almasından sonra MIR ve PCV, 20 Şubat 1963’de silahlı güçlerin merkezi bir komutanlık altında birleştirilmesi kararı aldı ve

FALN (*Fuerzas Armadas de Liberación Nacional*, Ulusal Kurtuluş Silahlı Kuvvetleri) kuruldu. Böylece şehir gerilla birlikleri UTC ile kır gerilla birlikleri merkezi komuta altına alınmış oldu. FALN’nın siyasi organı olarak da FLN (Ulusal Kurtuluş Cephesi) kuruldu. Her alanda ve her biçimde gerilla eylemleri yoğunlaştırıldı.

1 Aralık 1963’teki devlet başkanlığı seçimleri yaklaştıkça seçimlerin boykot edilmesi yönündeki silahlı eylemler öne geçmeye başladı. Tüm gerilla güçleri seçimlerin boykotuna yöneltilmiş ve seçim boykotu başlı başına stratejik bir güç gösterisine dönüştürülmüştü. Seçim boykotuna yönelik silahlı eylemler genel grev çağrısıyla birleştirildi.

Tüm boykot çağrılarında, silahlı eylemlere ve genel grev girişimine karşın, AD adayı Leoni geçerli oyların %33’ünü alarak devlet başkanı seçildi. 3.369.000 kayıtlı seçmenin 3.107.000’i oy kullanmıştı. Seçime katılım oranı %92 olurken, geçerli oyların oranı %87 olmuştu.

Bu seçim sonuçları Venezüella’da silahlı mücadele saflarında ayrışmanın başlangıcı oldu.

1964 yılına girildiğinde MIR ve PCV’nin neredeyse tüm merkez yöneticileri tutuklanmıştı. Seçim boykotunun başarısızlığa uğramasıyla birlikte ilk tartışma cezaevlerinde başladı.

Ocak 1964’de MIR genel sekreteri Domingo Alberto Rangel’in cezaevinden örgüte gönderdiği mektupta, artık silahlı mücadele için koşulların olmadığını, Venezüella köylülerinin emperyalizme yedeklendiğini, Venezüella’nın feodal bir ülke değil kapitalist bir ülke olduğunu ileri sürerek, kırlarda yürütülecek “uzatılmış savaş”la iktidarı ele geçirilmesinin olanaksız olduğunu söyleyerek silahlı mücadelenin sona erdirilmesi çağrısı yaptı.

Rangel’e göre, 1941’de %30 olan kent nüfusu artık %70’lere ulaşmıştı. Bu nedenle, mücadelenin merkezi kentler olmalıydı ve banşıl yöntemlerle sürdürülmeliydi.

Rangel’in mektubuyla birlikte başlayan tartışmalar sonucunda MIR parçalandı ve dağıldı.

PCV’nin eski genel sekreteri Pompeyo Márquez ile fiili genel sekreter Jesus Faria, Rangel’in mektubuna ilişkin görüşlerini, MIR yöneticisi ve FLN başkanı Fabricio Oje-

da'ya yazdıkları mektupta, "gerilla savaşı silahlı mücadelenin ayrı bir biçimidir, biz gerilla savaşına vurgu yaparken, onun şehirlerde yürütülecek kitle eylemleri ve propaganda çalışmalarıyla birlikteliğini savunuyoruz" diyerek gerilla savaşının sürdürülmesinden yana olduklarını bildirdiler. Ancak gerilla eylemleri gerek MIR içinde başlayan tartışmalar, gerekse seçim boykotunun başarısızlığa uğramasının getirdiği moral sorunlar nedeniyle büyük ölçüde duraksadı.

Bu açıklamayı takip eden günlerde Pompeyo Márquez ve Theodor Petkoff'un içinde yer aldığı PCV merkez komite üyelerinin büyük bölümü yakalandı ve tutuklandı.

Merkez yöneticilerin yakalanmasının ardından yayınlanan Mayıs 1964 tarihli PCV Merkez Komitesi bildirisinde silahlı mücadelenin sürdürülmesinin gerekliliği şöyle sıralanıyordu:

"Silahlı mücadeleye başladığımız zamanki koşullar bugün özsel olarak değişikliğe uğramamıştır. Binlerce Venezüellalı hala yasadışı kabul edilmektedir, yurtseverlere yönelik baskılar devam etmektedir. Hala muhalif kitle örgütlerine ayrımcılık yapılmaktadır. Bu koşullarda savaşa ara vermek bir zayıflık işareti olacak, başarısız mücadele yollarını tümüyle kapatacaktır.

Biz komünistler diyoruz ki:

Eğer koşulsuz genel af çıkartılırsa, temel hak ve özgürlükler yeniden oluşturulursa, yasaklanmış partilerin yasal faaliyet hakları geri verilirse, tutuklu ya da sürgündeki subayların tüm özlük haklarıyla yeniden görevlerine dönmelerine olanak sağlanırsa, ancak o zaman politik mücadele başarıyla sürdürülebilir."*

Douglas Bravo PCV'nin bu açıklamasını daha sonraki yıllarda şöyle değerlendiriyordu:

"Böylece devrimci hareket kendisini büyük bir kriz içinde buldu. Bu görüşleri destekleyen PCV ve MIR yöneticileri ülkedeki durumu bilme-

dikleri gibi, askeri birliklerin başında da değillerdi. Büyük çoğunluğu cezaevlerinde bulunuyordu. Venezüella halkının politik sorunlarından çok, kendi kişisel sorunlarının ağırlığı altında böyle düşünüyorlardı. Ve diyebiliriz ki, hükümetin askeri güçleriyle yenilgiye uğratamadığı gerilla hareketini, parti yöneticileri bu silahlı mücadeleden vazgeçme politikalarıyla yenilgiye uğratmak üzereydiler."**

1963 seçim boykotunun yenilgiye uğramasıyla başlayan silahlı mücadeleden vazgeçme tartışmaları ve düşünceleri yaygınlaştıkça, gerilla eylemlerindeki duraklama da sürüp gitti.

1964 yılı bir yandan MIR ve PCV içinde silahlı mücadeleyi terk etme tartışma ve ayrışmalarıyla, diğer yandan Avrupa merkezli (özel olarak İtalyan Komünist Partisi) "*Politik Tutukluların Affı İçin Ulusal Komite*" etrafında yürütülen af çalışmalarına yönelik legal faaliyetle geçirildi.

Aralık 1964'de Leoni hükümetinin "rehabilité olmuş komünistlerin siyasi faaliyette bulunabilecekleri"ne ilişkin yeni politika-sıyla birlikte, silahlı mücadelenin terk edilmesi yönündeki görüşler daha da yaygınlaşmaya başladı.

Nisan 1965'de PCV Merkez Komitesi'nin 7. Plenum'unda legal çalışma hazırlıklarına başlanması yönünde kararlar aldı.

ÇKP-SBKP ayrışmasının keskinleştiği, SBKP revizyonizminin "kardeş komünist partiler" üzerinde egemenliğini sağlamlaştırdığı bu yıllarda, PCV'nin legalleşme hazırlıkları şöyle gerekçelendirilmişti:

"1. Bugün devrimci savaşın sürdürülmesine ilişkin militarist düşünceler bulunmaktadır. "Politika silahla belirlenir" saçma görüşü politik düşünce üzerindeki militarist egemenliğin ifadesidir. Onlar silahlı mücadelenin sürdürülmesinde sektör bir konumda bulunmaktadırlar. Devrimci mücadeleyi öncünün yürüttüğü sektör bir mücadele olarak görüyorlar. Mücadeleyi halk savaşına dönüştürmek istiyorsak, bu sektörlik alt edilmelidir.

2. Silahlı mücadele merkezi bir

* Mensaje del Comité Central del Partido Comunista de Venezuela al pueblo venezolano, Mayıs 1964.

** Avec Douglas Bravo dans les maquis Vénézuéliens, Paris 1968.

komutaya sahip olamamıştır.

3. FALN içinde koordinasyon eksikliği vardır.

4. Silahlı mücadelenin yürütülmesinde karşılaşılan güçlükler silahlı birimlerin başındaki yetersiz kadrolardan kaynaklanmaktadır.

5. Silah ve iletişim sorunları çözümlenmemiştir.

7. Komutanların ve savaşçıların ideolojik ve politik bilinçleri zayıftır.

9. Parti içi eğitim ve genç kadroların eğitimi hala çok yavaş ilerlemektedir.”*

Böylece PCV yönetimi silahlı mücadelenin “eksiklikleri”nden söz ederek, FALN ve parti içinde daha sıkı denetim kurmanın koşullarını hazırlarken, yürütülen silahlı mücadeleyi “sekte öncü savaşı”na indirgeyerek, “halk savaşına” dönüştürmek isteyen kendileriniymiş gibi görünmeye çalışmıştır.

Douglas Bravo, Ekim 1965'te PCV Merkez Komitesi'ne yazdığı mektupta partinin silahlı mücadeleyi terk etmeye yönelik girişimlerini sert biçimde eleştirirken şunları söylüyordu:

“Devrimimizin diyalektik bir incelemesini yaptıktan sonra, tam bir netlikte, tutacağımız stratejik yolu belirlemeliyiz.

PCV'nin Falcon dağındaki bölge komitesince, Ekim 1964'te dağıda hazırlanmış metinde, stratejik bir çözümün esası ‘birleşik isyan’ olarak tanımlanan hareket biçimiyle tanımlanmaya çalışılmıştır.

‘Birleşik isyan’ ya da bazılarının tercih ettikleri deyimle ‘birleşik savaş’ stratejik bir hatır...

Kitleler silahlı mücadele saflarına katıldıkları zaman, devrim yeni bir karakter kazanır; muhtevasıyla olduğu gibi, biçimiyle de öncü savaştan halk savaşı aşamasına geçilir.

Kitleleri silahlı mücadeleye katmak, onların hak istemlerine kayıtsız kalınması ve diğer kitle çalışmalarının terk edilmesi demek değildir. Tersine, kendi çıkarları ve istemleri doğrultusunda mücadele için gerek-

li örgütlenmeyi sağlamak ve harekete geçirmek durumundayız. Nüfusun her kesiminin aynı sorunları, onları birleştirerek ve harekete geçirerek çözülebilir. Bizim rolümüz, bu ortak noktaları bulmak ve toplumsal sorunların fünüyesi olarak onlara politik biçim vermektir. Örneğin, öğrenci hareketi kendine özgü istemlerle başlamış ve sonra politik bir karakter kazanarak büyük mücadelelere dönüşmüştür.”**

D. Bravo'nun uzun eleştiri mektubuna PCV yönetimin yanıtı, Pompeyo Márquez, Theodoro Petkoff, Guillermo Garcia Ponce ve diğer MK üyelerinin ortak imzasıyla cezaevinden geldi:

“İlkin, silahlı mücadeleye ilişkin taktiklerin revize edilmesini zorunlu hale getiren değişiklikler meydana geldi. Silahlı mücadele kan kaybetmiş ve zayıflamıştır. Düşmanla açık ve cephesel bir savaşa girecek durumda değildir. Kanlı ve canavarca baskı, hükümetin politikalarına karşı halkı birleştirmeyi, örgütlemeyi ve harekete geçirmeyi engellemektedir.

İkinci ve sonuç olarak, güçlerini yeniden yapılandırmak ve onları operasyonel olarak yeni bir devrimci aşamaya hazırlamak için, askeri cepheye geri çekilmeli ve silahlı mücadele geçici olarak durdurulmalıdır.

Bu geri çekilme, çekilmeyi gizleyecek, üzerimizdeki baskıyı azaltacak ve politik inisiyatifi ele geçirmemize yardım edecek bir politik saldırıyla gerçekleştirilmelidir.

Kısacası, bu, ateş-kesten daha temel bir şeydir. Bu, savaş biçiminin tedrici olarak değiştirilmesi, yani gerilla ve UTC eylemlerinin durdurulması, politik hareketlere geçilmesidir.”***

Önce MIR ve ardından PCV'nin silahlı mücadeleyi terk etme kararları almasından sonra Douglas Bravo ve Fabricio Ojeda FALN ve FLN'yi yeniden organize etmek

** *Avec Douglas Bravo dans les maquis Vénézuéliens*, Paris 1968.

*** Fidel Castro'nun 13 Mart 1967'de yaptığı konuşmasında sözü edilen 7 Kasım 1965 tarihli belge.

için çalışmaya başladılar. Mart 1966'da Douglas Bravo ve Elias Manuit imzasıyla "*Iracara Manifestosu*" yayınlandı. Manifesto, ülkedeki durumu tahlil ederek, devrimci hareketin karşı karşıya olduğu sorunları açık dille ifade ettikten sonra, silahlı mücadelenin sürdüğünü ilan ediyordu.

18 Mart 1966'da PCV genel sekreteri Jesus Faria ve MIR'ın eski genel sekreteri Domingo Albetro Rangel, Leoni hükümeti tarafından serbest bırakıldı.

PCV ve MIR yönetiminin silahlı mücadeleyi bırakma kararlarının yanlışlığını ve tutarsızlığını parti kadrolarına anlatmak ve şehir örgütlenmesini yeniden inşa etmek için Karakas'a gelen Fabricio Ojeda, 17 Haziran 1966'da tutsak edildi ve dört gün sonra öldürüldü.

5 Şubat 1967'de Thodoro Petkoff, Pompeyo Márquez ve G. Garcia Ponce San Carlos askeri cezaevinden firar ettiler.

1 Mart 1967'de FALN şehir örgütlenmesi tarafından Venezüella dışişleri bakanının kardeşi olan tanınmış sağ politikacının kaçırılması ve iki gün sonra öldürülmesi PCV ile FALN-FLN ayrışmasında yeni bir evrenin başlangıcı oldu.

FALN-FLN tarafından yapılan açıklamada, dışişleri bakanının kardeşinin Sosyal Güvenlik kurumu yöneticisi olarak pek çok ilerici ve devrimci memurun tutuklanmasından sorumlu olduğu belirtilerek, eylem, "Fabricio Ojeda'nın katledilmesine verilmiş bir yanıt" deniliyordu.

PCV'nin yönetimi ise, eylemin "anarşist ve terörist" bir eylem olduğunu ve eylemi gerçekleştirenlerin "ajan provokatör" olduklarını söyleyerek "şiddetle kınamış"tır. PCV bununla da yetinmeyerek, parti üyelerine FALN adına bir açıklama yayımlatarak, eylemi yapanların "FALN adını kullanan halk düşmanı ajan provokatörler" olduğunu, eylemcilerin "halk mahkemesinde yargılanacaklarını" ilan etti.

Devlet başkanı Leoni, PCV'nin bu açıklamalarını, partinin "hatalı davranışlarını düzeltme ve demokratik yasallıktan ayrılma isteğinden vazgeçme yolunda olduğunu gösteren içten bir tutum" olarak değerlendirdikten sonra, PCV'nin bu tutumunu sürdürmesini istemiştir.

Ardından Nisan 1967'de PCV Merkez Komitesi 8. Plenum toplantısında, "aşırı sol grubun partiyi bölmek ve parçalamak

peşinde olduğu"ndan hareket ederek şu kararlar alındı: "Partiye ve Genç Komünistlere iki görev düşmektedir. Birincisi, her türlü politik belge ve akıl gücünü kullanarak, sorunları sükunetle tartışmak ve karşısındakini yeni taktik değişikliklerini desteklemeye inandırmaktır. İkincisi ise, mace-racılığa ve provokasyonlara karşı aktif bir kampanya açmaktır."

PCV'nin 8. Plenum toplantısında, ayrıca gerilla savaşının bir köylü savaşı olduğu, nüfusunun büyük çoğunluğunun kentlerde yaşayan Venezüella için tali bir mücadele biçiminden başka bir anlama sahip olmadığı, geniş bir muhalefet cephesi kurarak seçimlere katılmaya yönelik hazırlıkların esas olduğu, kentlerdeki mücadeleyi küçümseyen "goşistler"ın mücadeleye zarar verdiği değerlendirildi.

PCV silahlı mücadeleyi terk etme kararını Lenin'den yapılan aktarmalarla teorize etmekten de geri kalmadı.

Ve Douglas Bravo "parti disiplinine uymadığı ve parti yönetimini devirmek amacıyla komplo kurduğu" suçlamasıyla PCV'den ihraç edildi, Pompeyo Márquez yeni genel sekreter seçildi.

Silahlı mücadeleyi savunan kadroları ihraç ederek partiye tam olarak egemen olan Merkez Komitesi'nde "kuşak"lar arası ayrışma ve çatışma su yüzüne çıktı. 1968 seçimleri yaklaştıkça çatışma hızlandı. Özellikle "eski kuşak"ın temsilcisi Pompeyo Márquez ile "yeni kuşak" temsilcisi G. Garcia Ponce arasındaki polemikler tüm parti aygıtına yayıldı. Ağustos 1968'de Sovyetler Birliği'nin Çekoslovakya'ya müdahalesi ve Dubçek yönetimini görevden almasıyla birlikte PCV içindeki ayrışmalar "sovyet yanlılar" ile "Avrupa komünizmi yandaşları" şeklini aldı.

Başını Thodoro Petkoff'un çektiği "Avrupa komünizmi" taraftarları, partinin "sovyet yanlısı ortodoks çizgiye" oturduğunu söyleyerek partiden ayrılarak MAS'ı kurdular. Parti içindeki iktidar mücadelesinde yenik düşen Pompeyo Márquez de MAS'a katıldı.

1968 seçimlerini kazanan hıristiyan demokrat COPEI adayı Rafael Caldera, Mart 1969'da PCV yasağını kaldırdı ve partinin legal faaliyetine izin verildi.

1973 seçimlerinde "Avrupa komünizmi"ni savunan Thodoro Petkoff ve Pom-

peyo Márquez'in partisi MAS ve MIR'in silahlı mücadele karşıtları, Jose Vicente Rangel'i başkan adayı gösterdiler. Seçimlerde MAS %3,7; MIR %0,5 oy alırken; PCV'nin desteklediği aday, Jesus Angel Calarraga %4,4, PCV'nin %0,7 oy aldı.

1963 seçim boykotunda büyük "yenilgi"ye uğratıldıklarını söyleyerek silahlı mücadeleyi terk eden PCV ve yöneticileri, "demokratik açılım" sonrası girdikleri ilk seçimde uğradıkları "yenilgi"yi görmezlikten geldiler.

Chavez'in ilk döneminde savunma bakanı ve bugün başkan yardımcısı olan "eski komünist" Jose Vicente Rangel 1978 'de bir kez daha MAS adayı olarak seçimlere katıldı. Marjinalleşmiş PCV'nin adayı ise Hector Mujica oldu.

1978 seçimlerinde Jose Vicente Rangel oyların %5,2'sini alırken, PCV adayının oyların %0,5'de kaldı. MAS'ın oyları ise %3,4'e düştü.

1983 başkanlık seçiminde MAS, "efsanevi gerilla" Theodoro Petkoff'u aday gösterirken, PCV Jose Vicente Rangel'i destekleme kararı aldı. Ancak seçim sonuçları bir önceki seçimden çok farklı olmadı. Seçimlerde Theodoro Petkoff %4,2 oy alırken, MAS'ın oyu %3,4'de kaldı. PCV'nin desteklediği Jose Vicente Rangel oyların %3,3'ünü alırken, PCV "büyük" bir atak yaparak oylarını %1'e çıkardı.

1988 seçimlerinde MAS-MIR ortak adayı yine Theodoro Petkoff oldu. PCV ise, Edmundo Chirinos'u destekledi. Petkoff %2,7 oy alırken, Edmundo Chirinos %0,6 oy aldı. PCV'nin oyu ise, %0,3'e düştü.

1993 seçimlerinde MAS ve PCV'nin içinde yer aldığı onaltı partinin desteklediği Rafael Caldera %30,7 oy alarak başkan seçildi. MAS'ın oyu %10,6 olurken, PCV %0,3 oy aldı.

1998'e gelindiğinde Hugo Chavez dö-

nemi başladı.

1998 ve 2000 seçimlerinde MAS ve PCV Hugo Chavez'i destekledi.

4 Aralık 2005'de yapılan parlamento seçimleri ise, Chavez muhalefetinin boykotuna sahne oldu. 14,3 milyon seçmenden sadece 3,6 milyonu (%25,3) seçimlere katıldı. Chavez'in 5. Cumhuriyet Hareketi listesinden seçimlere katılan PCV, 133 bin oy alarak (seçime katılanların %4'ü) 8 milletvekilliği kazandı. Taraftarlarının büyük bölümü boykota katılan MAS ise, %1 oy alarak parlamento dışında kaldı.

Bugün 1962'de silahlı mücadeleye başlama kararı alan PCV yönetiminin "ağır toplan" Theodoro Petkoff ve Pompeyo Márquez anti-Chavez cephenin sözcülüğüne soyunmuşlardır. Genç kuşak PCV yöneticileri ise, Chavez'in başkan yardımcılığı görevini üstlenmiş olan "eski yoldaş"ları Jose Vicente Rangel'in "anti-emperyalizm olmadan sosyalizm olmaz" sözlerini hararetle alkışlayarak, Chavez listesinden meclise girmenin ayrıcalığını yaşarken, geçmişi tümüyle unutmuş görünmektedirler.

Gerillalara gelince.

1966'da PCV ve MIR'in silahlı mücadeleyi bir daha dönmeksizin terk etmeleri sonrasında Douglas Bravo ve Luben Petkoff'un önderliğinde 1973'e kadar Falcon ve Lara bölgesinde varlıklarını sürdürmüşlerdir. Sovyetler Birliği'nin ABD'yle başladığı "detant-yumuşama" süreciyle birlikte Küba'nın Latin-Amerika silahlı devrimci mücadelelerine yaptığı desteğin engellenmesiyle her türlü uluslararası bağlantılarını ve desteğini yitiren FALN, belli belirsiz tarih sahnesinden çekildi. Douglas Bravo'nun 1966'da kurduğu PRV (*Partido de la Revolución Venezolana* - Venezüella Devrim Partisi) ise, bugün "*Tercer Camino*" (Üçüncü Yol) adıyla faaliyetini sürdürmektedir.

Doların Mehter Yürüyüşü (II)

Mayıs ayında doların %18,59, euronun %21,85 değer kazanmasından sonra, Haziran ve Temmuz ayları “ne olacak bu doların hali” beklentileriyle ve doların beklentilere uygun olarak sürdürdüğü “mehter yürüyüşü” ile geçti.

Dolar 1,700'lere doğru yükselmeye başladığında Merkez Bankası'nın “kararlı tutumu” ve TMSF'nin özelleştirmeden gelen 4,5 milyar doları “piyasalara” vermesiyle “doların ateşi düşürüldü”. Ama “mehter yürüyüşü” devam etti.

şü” devam etti.

Ve olanlar bu kez faiz cephesinde oldu.

Mayıs başında %13,89 olan faiz oranları, Mayıs sonunda %17,05, Haziran ve Temmuz aylarında %20'ye yükseldi.

Böylece “iktisat ders kitapları”na uygun olarak, devlet tahvil ve bonolarının faizleri yükseltilerek, bunlara yönelik talep artırdı. Bu da piyasaları “rahatlatırken”, yüksek faizli devlet tahvil ve bonolara yönelik talep artışıyla “sıcak para” bir kez daha ülkeye “geri dönüş” yaptı.

Yaz sıcağı, domates-biber ucuzluğu, “her zamanki gibi” turizm gelirleri, yurtdışında çalışan işçilerin “izin sezonu” vs. etmenlerle döviz fiyatları “mehter müziği” eşliğinde ileri-geri yürüyüp gitti.

Şimdi “beklentilerin” altında gerçekleşeceği umulan enflasyon rakamlarının verdiği itmeyle, döviz fiyatlarının biraz daha “gevşemesi” beklentisi yaygınlaşmaya başladı.

Bu süreçte en önemli olgu ise, “medya”nın övgüler dizdiği “halkımızın serinkanlı duruşu” oldu. “Medya” söylemiyle “halkımız” paniğe kapılmadı, soğukkanlılığını korudu, dolara yönelmedi. Bu sayede doların “ateşi” düşürülebildi!

Bütün bu gelişmeleri izleyen herhangi bir kişi için, doların neden yükseldiği, sonra neden düştüğü anlaşılabilir değildir. Televoleci ekonomistlerden Deniz Gök-

	Euro	%	Dolar	%
2 Ocak 2006	1,5875		1,3418	
2 Şubat 2006	1,5983	0,68	1,3199	-1,63
3 Mart 2006	1,5510	-2,95	1,3060	-1,05
4 Nisan 2006	1,6254	4,80	1,3417	2,73
5 Mayıs 2006	1,6506	1,55	1,3155	-1,95
1 Haziran 2006	2,0080	21,65	1,5600	18,59
15 Haziran 2006	2,0004	-0,38	1,5897	1,90
3 Temmuz 2006	1,9963	-0,20	1,5697	-1,26
14 Temmuz 2006	2,0050	0,44	1,5778	0,52
17 Temmuz 2006	1,9956	-0,47	1,5748	-0,19
18 Temmuz 2006	1,9896	-0,30	1,5841	0,59
19 Temmuz 2006	1,9739	-0,79	1,5751	-0,57
20 Temmuz 2006	1,9593	-0,74	1,5681	-0,44
21 Temmuz 2006	1,9501	-0,47	1,5456	-1,43
24 Temmuz 2006	1,9558	0,29	1,5434	-0,14
25 Temmuz 2006	1,9519	-0,20	1,5459	0,16
26 Temmuz 2006	1,9341	-0,91	1,5296	-1,05
27 Temmuz 2006	1,9093	-1,28	1,5169	-0,83
28 Temmuz 2006	1,9095	0,01	1,4994	-1,15
1 Ağustos 2006	1,8897	-1,04	1,4811	-1,22
2 Ağustos 2006	1,9073	0,93	1,4958	0,99
3 Ağustos 2006	1,9198	0,66	1,4994	0,24
Mayıs		21,65		18,59
Haziran		-0,58		0,62
Temmuz		-4,35		-4,48
Ocak-Temmuz		20,28		11,75

çe'nin ünlü "para teorisi" gibi, "nasıl çıktıyla, öyle inmiş"tir.

Doların "ateşini" indirebilmek için Merkez Bankası ve TMSF'nin "piyasalar"a verdiği dolar miktarı sekiz milyar doları geçmiştir. "Halkımızın" olumlu beklentiler içinde tutulması için "medya"nın tüm köşe yazarları üzerlerine düşeni harfiyen yerine getirmiştir. Böylece dolar üzerinde resmi ve "medya" manipülasyonları tarihsel bir rekor imza attı.

Bir zamanlar "enflasyon canavarı" vardı. Friedman "enflasyon parasal bir olgudur" teorisini ortaya attı. Anti-enflasyonist uygulamaların temelini "sıkı para politikası" yerleştirildi. Kamu harcamaları azaltıldı, kamu hizmetleri özelleştirildi, Merkez Bankasının para basımı IMF denetimi altına alındı. Ama kısa süreli düşüşlerin ardından enflasyon yeniden "canavarlaştı".

Friedman ve onun "monetarizm"i daha 80'li yılların ortasında gözden düştü. Ama namı miras kaldı.

Ardından "sabit kur", "esnek kur", "döviz çıpası" ve "dalgalı kur" uygulamaları başlatıldı.

Latin-Amerika ülkelerinde "para kurulu" ve "sabit kur" politikalarıyla enflasyon altı ay gibi kısa sürede tek haneli rakamlara indirildi. Ardından Tekila krizi, Brezilya krizi, Arjantin krizi baş gösterdi.

Tansu Çiller zamanında 1994 Şubat krizi, 1999 krizi, Kasım 2000 krizi ve nihayetinde Şubat 2001 krizi yaşandı.

Kemal Derviş geldi. Enflasyon "canavarı" "dalgalı kur"la birlikte yenilgiye uğratıldı.

AKP'yle birlikte "siyasi istikrar dönemi başladı". Enflasyon tek haneli rakamlara indi. Dolar yerlerde sürünmeye başladı. İthalat patladı. Hazine kağıtlarının faiz oranları hızla düştü, %13'lere geriledi.

Ülkeye akın akın dolar geldi. "Sıcak para" denildi, önce altı aylık, sonra bir yıllık ve en sonunda 2-3 yıllık hazine kağıtlarına yatırıldı. Artık "ha" deyince çıkamazlardı. Piyasalar rahatladı ve gevşedi.

"Globalleşen dünyaya" uyum sağlanmış, "global piyasalar"da "aktör" olunmuştu.

Ve birden Mayıs ayına gelindiğinde "global piyasalarda başlayan çalkantı" doların ve faizlerin yükselmesine yol açtı.

En büyük başlar ve köşe yazarları "pa-

niğe kapılmaya gerek yok, global piyasalardaki çalkantının yansısı bunlar" diye konuşular. Utanmasalar, "globalleşmeyi" gelişmelerin "baş suçlusunu" olarak ilan edeceklerdi.

"Yabancı yatırımcılar" piyasalardan çekildi denildi. Ardından satışa geçenlerin "bıyıklı yabancılar" olduğu duyuruldu.

"Menkul kıymetler borsası kazandı-nyoor" denilerek ellerindeki parayı son kurusuna kadar borsaya kaptıran, Şubat kriziyle tahvil ve bonolara yatırdıkları paraları kaybeden "halkımız" ise, olayları sadece seyretmekle yetindi. Çünkü elde avuçta pek bir şey kalmamıştı.

Ama olan "islamcı sermaye"ye, "bıyıklı yabancı"ların saçları "jölleli" "yeşil sermaye" sine oldu. İktidar kendilerininindi, ama hazırlıksız yakalanmışlardı. Ahirette bile, AKP'nin yakasını bırakmayacaklarını ilan ettiler.

Oysa Avrupa'da "gurbetçiler" in dolandırılmasıyla elde edilmiş "islami para birikimi"nin sonuna gelinmişti. Yaptıkları tek şey, düşük kur-yüksek faiz uygulamasından elde ettikleri "helal faiz"leri, yeniden ve yeniden hazine kağıtlarına yatırmaktan ibaretti. Artık "taze para"ları kalmamıştı, faizin faiziyle idare ediyorlardı.

Yaz sıcağında, "olumlu beklentiler teorisi" eşliğinde dövizin "ateşi" düşürülürken, "keriz" durumuna düşmüş olan "islami para sermaye" şimdi "uyandı". Mayıs ayında uğradıkları zararı telafi ettikten sonra, yeni bir döviz yükselişinin "tetikçisi" olmak için hazırlığa başladılar. 50-60 milyon dolarla döviz "zıplatabilecekleri"ne inandırıldıklarından, zararlarını telafi eder etmez doları yükselterek "marjinal fayda" elde etmeyi hesaplamaktadırlar.

Bugün, yaz sıcağında kısmen durağanlaşan ekonomi, "islamcı para sermaye"nin zararlarını telafi etmesi sonrasında, bizzat "islamcı para sermaye"nin başını çekeceği yeni bir krizin arifesinde bulunmaktadır. Bu, aynı zamanda AKP iktidarından "beklentilerin" sona erdiği anlamına geleceğinden, "islamcı para sermaye"nin piyasalardan çekilmesi AKP iktidarının da sonunu getirebilecektir. Bugün AKP içindeki çatışmaların ve ayrışmaların temelinde de bu olgular yatmaktadır. Ya "mehteran takımı" gidecektir, ya dolar "mehter yürüyüşü"ne devam edecektir. "Halkımız" her zamanki gibi, bekleyip görecektir.

İnternet Adresi:

www.kurtuluscephesi.com

www.kurtuluscephesi.org

www.kurtuluscephesi.net

E-Posta Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org

erisyayinlari@kurtuluscephesi.org

- MAHİR ÇAYAN: **KESİNTİSİZ DEVRİM II-III**
THKP-C/HDÖ : **TÜRKİYE DEVRİMİNİN ACİL SORUNLARI-I**
İLKER AKMAN: **MEVCUT DURUM VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ**
THKP-C/HDÖ : **OLİGARŞİ NEDİR?**
THKP-C/HDÖ : **MARKSİZM-LENİNİZM BİR DOĞMA DEĞİL, EYLEM KILAVUZUDUR-III**
THKP-C/HDÖ : **THKP-C/HDÖ VE 15 YIL**
THKP-C/HDÖ : **POLİTİKLEŞMİŞ ASKERİ SAVAŞ STRATEJİSİ VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ**
THKP-C/HDÖ : **GRAMSCİ ÜZERİNE**
THKP-C/HDÖ : **REVİZYONİZMİN REVİZYONU**
THKP-C/HDÖ : **ULUSAL SORUN ÜZERİNE**
THKP-C/HDÖ : **“BDS” : BİR PRAGMATİK SAPMA**
THKP-C/HDÖ : **“YENİ” OPORTÜNİZM ÜZERİNE**
THKP-C/HDÖ : **ZAFER BİZİM OLACAKTIR! [Ankara Davası Savunması]**
THKP-C/HDÖ : **DEVİRİM PROGRAMLARI**
THKP-C/HDÖ : **RUS DEVRİMİNDEN ÇIKAN DERSLER**
THKP-C/HDÖ : **ESKİ BİR GERİLLANIN “EMEK”İ**
THKP-C/HDÖ : **PASS VE “YENİ ÇÖZÜM”ÜN FIRSATÇILIĞI**

DEVİRİMCİ MARŞLAR VE EZGİLER

DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-I]

LAİKLİK VE ŞERİATÇILIK ÜZERİNE [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-II]

TARİHTE, GÜNÜMÜZDE VE DEVRİMCİ MÜCADELEDE KADINLAR

